

Briselē, 2.6.2021.
COM(2021) 529 final

KOMISIJAS ZIŅOJUMS

Beļģija, Bulgārija, Čehija, Dānija, Vācija, Igaunija, Īrija, Grieķija, Spānija, Francija, Horvātija, Itālija, Kipra, Latvija, Lietuva, Luksemburga, Ungārija, Malta, Nīderlande, Austrija, Polija, Portugāle, Slovēnija, Slovākija, Somija un Zviedrija

Ziņojums sagatavots saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 126. panta 3. punktu

KOMISIJAS ZIŅOJUMS

Beļģija, Bulgārija, Čehija, Dānija, Vācija, Igaunija, Īrija, Grieķija, Spānija, Francija, Horvātija, Itālija, Kipra, Latvija, Lietuva, Luksemburga, Ungārija, Malta, Nīderlande, Austrija, Polija, Portugāle, Slovēnija, Slovākija, Somija un Zviedrija

Ziņojums sagatavots saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 126. panta 3. punktu

1. IEVADS

Līguma par Eiropas Savienības darbību ("Līgums") 126. pantā ir noteikta pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūra. Šī procedūra sīkāk izklāstīta Stabilitātes un izaugsmes paktā ietilpstošajā Regulā (EK) Nr. 1467/97 par to, kā paātrināt un precizēt pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūras īstenošanu.

2020. gada 20. martā Komisija pieņēma paziņojumu par Stabilitātes un izaugsmes pakta vispārējās izņēmuma klauzulas¹ iedarbināšanu². Šī klauzula, kuru veido Regulas (EK) Nr. 1466/97 5. panta 1. punkts, 6. panta 3. punkts, 9. panta 1. punkts un 10. panta 3. punkts un Regulas (EK) Nr. 1467/97 3. panta 5. punkts un 5. panta 2. punkts, atvieglo budžeta politikas koordinēšanu nopietnas ekonomikas lejupslīdes laikā eurozonā vai Savienībā kopumā. Paziņojumā Komisija puda viedokli, ka, ņemot vērā nopietno ekonomikas lejupslīdi Covid-19 uzliesmojuma dēļ, ir izpildīti nosacījumi vispārējās izņēmuma klauzulas iedarbināšanai. 2020. gada 23. martā dalībvalstu finanšu ministri piekrita Komisijas novērtējumam.

Vispārējā izņēmuma klauzula neaptur Stabilitātes un izaugsmes paktā paredzētās procedūras. Tomēr tās iedarbināšana ir piešķīrusi dalībvalstīm elastību budžeta jautājumos, lai tiktu galā ar pašreizējo krīzi, ļaujot uz laiku atkāpties no korekcijām katras dalībvalsts vidēja termiņa budžeta mērķa sasniegšanai, ja tas neapdraud fiskālo stabilitāti vidējā termiņā. Attiecībā uz pakta korektīvo daļu Padome pēc Komisijas ieteikuma var nolemt pieņemt pārskatītas fiskālās trajektorijas. Vispārējā izņēmuma klauzula ļauj dalībvalstīm atkāpties no budžeta prasībām, kas tiktu piemērotas parastā situācijā, un vienlaikus dod iespēju Komisijai un Padomei veikt vajadzīgos politikas koordinācijas pasākumus pakta ietvaros.

2020. gada 20. jūlijā Eiropas pusgada ietvaros sniegtajos konkrētām valstīm adresētajos ieteikumos³ Padome ieteica dalībvalstīm veikt visus nepieciešamos pasākumus, lai iedarbīgi apkarotu Covid-19 pandēmiju, stiprinātu ekonomiku un atbalstītu pandēmijai sekojošo atveseļošanu. Dalībvalstīm tika arī ieteikts, kad to pieļaus ekonomiskie apstākļi, īstenot fiskālo politiku, kuras mērķis ir panākt piesardzīgu vidēja termiņa fiskālo stāvokli un nodrošināt parāda atmaksājamību, vienlaikus veicinot investīcijas. Tāpat Padomes ieteikumā

¹ Šī klauzula, kuru veido Regulas (EK) Nr. 1466/97 5. panta 1. punkts, 6. panta 3. punkts, 9. panta 1. punkts un 10. panta 3. punkts un Regulas (EK) Nr. 1467/97 3. panta 5. punkts un 5. panta 2. punkts, atvieglo budžeta politikas koordinēšanu nopietnas ekonomikas lejupslīdes laikā.

² Komisijas paziņojums Padomei par Stabilitātes un izaugsmes pakta vispārējās izņēmuma klauzulas iedarbināšanu (Briselē, 20.3.2020., COM(2020) 123 final).

³ Padomes 2020. gada 20. jūlija ieteikumi (2020/C 282/01–2020/C 282/27), OV C 282, 26.8.2020., 1.–182. lpp.

par eurozonas ekonomikas politiku tiek norādīts, ka visās eurozonas dalībvalstīs 2021. gadā būtu jāturpina īstenot atbalstošu fiskālo politiku⁴.

2020. gada 17. septembrī Komisijas gada ilgtermiņīgās izaugsmes stratēģijā⁵ dalībvalstis tika aicinātas 2021. gadā turpināt sniegt mērķtiecīgu un pagaidu fiskālo atbalstu situācijā, kad ir iedarbināta vispārējā izņēmuma klauzula, vienlaikus saglabājot fiskālo stabilitāti vidējā termiņā.

2021. gada 19. februārī stājās spēkā Regula (ES) 2021/241, ar ko izveido Atveseļošanas un noturības mehānismu⁶. Reformu un investīciju veikšana saskaņā ar mehānismu veicinās ekonomikas atveseļošanu un sniegs finansiālu atbalstu, lai stiprinātu ekonomisko noturību un ekonomikas izaugsmes potenciālu. Tas arī palīdzēs dalībvalstu publiskajām finansēm atgūt labvēlīgāku stāvokli īstermiņā un sekmēs ilgtermiņa nostiprināšanu vidējā termiņā un ilgtermiņā. 2021. gada 3. martā Komisija pieņēma paziņojumu, kurā sniegti orientējoši norādījumi attiecībā uz politiku ar mērķi atvieglot fiskālās politikas koordināciju un dalībvalstu stabilitātes un konverģences programmu sagatavošanu⁷.

Komisijas 2021. gada 2. jūnija paziņojumā par ekonomikas politikas koordinēšanu⁸ ir norādīts, ka Stabilitātes un izaugsmes pakta vispārējo izņēmuma klauzulu turpinās piemērot arī 2022. gadā un ir paredzams, ka tā tiks deaktivēta 2023. gadā. Dalībvalstu fiskālajai politikai 2022. gadā jāklūst diferencētākai, jo ekonomiskā aktivitāte 2021. gada otrajā pusē pakāpeniski normalizēsies. Fiskālajā politikā būtu jāņem vērā atveseļošanās stadija, fiskālā ilgtermiņa un nepieciešamība samazināt ekonomiskās, sociālās un teritoriālās atšķirības. Līdz ar atveseļošanu fiskālajā politikā par prioritāti būtu jānosaka lielākas publiskās un privātās investīcijas, atbalstot pārkārtošanos uz zaļu un digitālu ekonomiku.

Saskaņā ar *Eurostat* 2021. gada 22. aprīlī apstiprinātajiem datiem⁹ 2020. gada vispārējās valdības budžeta deficīts pārsniedza Līgumā noteikto atsauces vērtību 3 % no IKP 25 dalībvalstīs: **Beļģijā, Bulgārijā, Čehijā, Vācijā, Igaunijā, Īrijā, Grieķijā, Spānijā, Francijā, Horvātijā, Itālijā, Kiprā, Latvijā, Lietuvā, Luksemburgā, Ungārijā, Malta, Nīderlandē, Austrijā, Polijā, Portugālē, Slovēnijā, Slovākijā, Somijā un Zviedrijā**¹⁰. Turklāt Komisijas 2021. gada pavasara prognoze¹¹ (turpmāk “Komisijas prognoze”) liecina, ka 2021. gadā valdības budžeta deficīts visās šajās dalībvalstīs, izņemot **Luksemburgu**,

⁴ Pēc apstiprināšanas Eiropadomē tas vēl galīgi jāpieņem Padomē. Eurogrupā 2020. gada 16. decembrī saskaņotais teksts ir pieejams šeit: <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-14356-2020-INIT/lv/pdf>.

⁵ Komisijas paziņojums “2021. gada ilgtermiņīgās izaugsmes stratēģija” (Briselē, 17.9.2020., COM(2020) 575 final).

⁶ OV L 57, 18.2.2021., 17. lpp.

⁷ Komisijas paziņojums Padomei “Apritejis gads kopš Covid-19 uzliesmojuma: fiskālās politikas atbildes pasākumi”, Briselē, 3.3.2021., COM(2021)105 final.

⁸ Komisijas paziņojums “Ekonomikas politikas koordinēšana 2021. gadā: pārvarēt Covid-19 krīzi, atbalstīt atveseļošanu un modernizēt mūsu ekonomiku” (Briselē, 2.6.2021., COM(2021)500 final).

⁹ *Eurostat* 2021. gada 22. aprīļa *Euro Indicators* 48/2021.

¹⁰ Arī Rumānijas vispārējās valdības budžeta deficīts 2020. gadā pārsniedza 3 % no IKP, un tam piemēro pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūru. Tāpēc šajā ziņojumā tas nav apskatīts. Komisija 2021. gada 26. maijā ieteica Padomei saskaņā ar Līguma 126. panta 7. punktu pieņemt ieteikumu Rumānijai, lai izbeigtu pārmērīga budžeta deficīta situāciju.

¹¹ Šajā ziņojumā sniegto datu avots ir Komisijas 2021. gada pavasara prognoze, ja vien nav norādīts citādi.

joprojām pārsniegs atsauces vērtību. Novērotais deficīts attiecībā uz 2020. gadu sniedz *prima facie* pierādījumus par pārmērīga budžeta deficīta pastāvēšanu šajās dalībvalstīs, kā noteikts Līguma 126. pantā. Komisija pienācīgi ņem vērā visus būtiskos faktorus.

Saskaņā ar *Eurostat* apstiprinātajiem datiem **Dānijas** vispārējās valdības budžeta deficīts 2020. gadā bija mazāks par 3 % no IKP, un, pamatojoties uz Komisijas prognozi, paredzams, ka tas saglabāsies mazāks par šo atsauces vērtību. Tomēr saskaņā ar 2021. gada konverģences programmu **Dānija** 2021. gadā plāno vispārējās valdības budžeta deficītu 3,3 % apmērā no IKP, un tas arī pārsniedz Līgumā noteikto deficīta atsauces vērtību. Plānotais deficīts attiecībā uz 2021. gadu sniedz *prima facie* pierādījumus par pārmērīga budžeta deficīta pastāvēšanu Dānijā, kā noteikts Līguma 126. pantā. Komisija pienācīgi ņem vērā visus būtiskos faktorus.

Beļģijā, Vācijā, Grieķijā, Spānijā, Francijā, Horvātijā, Itālijā, Kiprā, Ungārijā, Austrijā, Portugālē, Slovēnijā, Slovākijā un Somijā vispārējās valdības bruto parāds 2020. gada beigās pārsniedza atsauces vērtību 60 % no IKP. Turklāt dati par 2020. gadu liecina, ka **Beļģija, Grieķija, Horvātijā, Itālija, Kipra, Ungārija, Austrija, Portugāle un Slovēnija** nav ievērojušas parāda samazināšanas kritēriju, bet **Spānija un Francija** — pārejas noteikumu par parādu¹². **Vācija, Slovākija un Somija**, kur parāda attiecība 2019. gadā bija mazāka par 60 % no IKP, 2020. gadā ir pārkāpušas Līgumā noteikto atsauces vērtību 60 % no IKP. Novērotais vispārējās valdības parāds 2020. gadā sniedz *prima facie* pierādījumus par pārmērīga budžeta deficīta pastāvēšanu šajās 14 dalībvalstīs, kā noteikts Līguma 126. pantā. Komisija ņem vērā visus būtiskos faktorus.

Ņemot vērā iepriekš minēto, Komisija saskaņā ar Līguma 126. panta 3. punktu ir sagatavojusi šo ziņojumu, kurā analizēta dalībvalstu atbilstība Līguma deficīta un parāda kritērijiem. Tajā tiek ņemti vērā visi attiecīgie faktori, tostarp pienācīga uzmanība tiek pievērsta nopietnajai ekonomikas lejupslīdei, ko radījusi Covid-19 pandēmija, un Padomes 2020. gada 20. jūlija ieteikumi.

¹² Piemērojams trīs gadu pārejas periodā no brīža, kad ir novērsts pārmērīgs budžeta deficīts, pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūrās, kas 2011. gada novembrī vēl nebija pabeigtas.

1. tabula. Dalībvalstu stāvoklis salīdzinājumā ar Līgumā noteiktajām deficīta un parāda atsauces vērtībām

	Faktiskais deficīts, kas nepārsniedz 3 % no IKP 2020. gadā	Prognozētais un plānotais deficīts, kas nepārsniedz 3 % no IKP 2021. gadā	Parāda attiecība, kas nepārsniedz 60 % no IKP 2020. gadā
Beļģija	x	x	x
Bulgārija	x	x	✓
Čehija	x	x	✓
Dānija	✓	x	✓
Vācija	x	x	x
Igaunija	x	x	✓
Īrija	x	x	✓
Grieķija	x	x	x
Spānija	x	x	x
Francija	x	x	x
Horvātija	x	x	x
Itālija	x	x	x
Kipra	x	x	x
Latvija	x	x	✓
Lietuva	x	x	✓
Luksemburga	x	✓	✓
Ungārija	x	x	x
Malta	x	x	✓
Nīderlande	x	x	✓
Austrija	x	x	x
Polija	x	x	✓
Portugāle	x	x	x
Slovēnija	x	x	x
Slovākija	x	x	x
Somija	x	x	x
Zviedrija	x	x	✓

Avots: Komisijas 2021. gada pavasara prognoze un 2021. gada stabilitātes un konverģences programmas.

2. DEFICĪTA KRITĒRIJS

Visām dalībvalstīm deficīts, kas pārsniedza Līguma atsauces vērtību 2020. gadā, bija izņēmums, jo to izraisīja nopietna ekonomikas lejupslīde ES kopumā. Reālais IKP 2020. gadā saruka visās ES dalībvalstīs, izņemot Īriju. ES kopumā ekonomiskā aktivitāte samazinājās par 6,1 % (eurozonā — par 6,6 %). Deficīta pieaugumu noteica budžeta izdevumi par pasākumiem, ko šīs dalībvalstis veica, lai apkarotu Covid-19 pandēmiju, un automātisko stabilizatoru iedarbība. Pamatojoties uz jaunākajiem *Eurostat* apstiprinātajiem datiem, tiek lēsts, ka fiskālais atbalsts (ieskaitot diskrecionāros fiskālos pasākumus un automātiskos stabilizatorus), ko mēra pēc izmaiņām primārajā bilancē, ES kopumā 2020. gadā bija 6,6 % no IKP (eurozonā — 6,8 %).

Pamatojoties uz *Eurostat* apstiprinātajiem datiem, 2020. gadā vispārējās valdības budžeta deficīts pārsniedza Līguma atsauces vērtību 3 % no IKP un nebija tuvu tai 23 dalībvalstīs (2. tabula), t. i., **Beļģijā, Čehijā, Vācijā, Igaunijā, Īrijā, Grieķijā, Spānijā, Francijā,**

Horvātijā, Itālijā, Kiprā, Latvijā, Lietuvā, Luksemburgā, Ungārijā, Maltā, Nīderlandē, Austrijā, Polijā, Portugālē, Slovēnijā, Slovākijā un Somijā. Vienlaikus **Bulgārijā un Zviedrijā** vispārējās valdības budžeta deficīts *pārsniedza* 3 % no IKP, bet *bija tuvu* šim lielumam.

Pamatojoties uz Komisijas prognozi, **Dānijas** vispārējās valdības budžeta deficīts 2021. gadā tiek plānots 2,1 % apmērā no IKP. Tomēr saskaņā ar 2021. gada konverģences programmu **Dānija** 2021. gadā plāno vispārējās valdības budžeta deficītu 3,3 % apmērā no IKP, un tas *pārsniedz* 3 % no IKP, bet *ir tuvu* šim lielumam¹³.

Pamatojoties uz Komisijas prognozi, paredzams, ka deficīts, kas pārsniegs Līgumā noteikto atsauces vērtību, būs *īslaicīgs* **Bulgārijā, Dānijā, Vācijā, Īrijā, Kiprā, Latvijā, Luksemburgā, Nīderlandē, Austrijā, Polijā, Somijā un Zviedrijā**, kur vispārējās valdības budžeta deficīts samazināsies zem 3 % no IKP 2022. gadā (**Luksemburgā** jau 2021. gadā). Šīs prognozes ir saistītas ar ārkārtīgi lielu nenoteiktību.

Kopumā analīze liecina, ka Līgumā un Regulā (EK) Nr. 1467/97 noteiktais deficīta kritērijs ir izpildīts **Bulgārijā, Dānijā un Zviedrijā**, bet to nav izpildījušas 23 dalībvalstis (pirms būtisko faktoru pienācīgas ņemšanas vērā) — **Beļģija, Čehija, Vācija, Igaunija, Īrija, Grieķija, Spānija, Francija, Horvātija, Itālija, Kipra, Latvija, Lietuva, Luksemburga, Ungārija, Malta, Nīderlande, Austrija, Polija, Portugāle, Slovēnija, Slovākija un Somija.**

¹³ Atšķirību starp Dānijas Stabilitātes programmā plānoto vispārējās valdības budžeta deficītu (–3,3 % no IKP) un Komisijas 2021. gada pavasara prognozē plānoto lielumu (–2,1 % no IKP) galvenokārt nosaka tas, ka Komisija paredz labākas makroekonomikas perspektīvas, kuru pamatā ir prognoze par lielāku iekšzemes pieprasījumu, kas veicinās lielākus nodokļu ieņēmumus, un optimistiski pieņēmumi par pensiju ienākuma nodokli (*t. i.*, ka tie būs tuvāki 2019. un 2020. gadā novērotajam ienākumam).

**2. tabula. Vispārējās valdības bilance
Procentos no IKP**

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Beļģija	-0,7	-0,8	-1,9	-9,4	-7,6	-4,9
Bulgārija	1,2	2,0	2,1	-3,4	-3,2	-1,9
Čehija	1,5	0,9	0,3	-6,2	-8,5	-5,4
Dānija	1,8	0,7	3,8	-1,1	-2,1	-1,4
Vācija	1,4	1,8	1,5	-4,2	-7,5	-2,5
Igaunija	-0,7	-0,6	0,1	-4,9	-5,6	-3,3
Īrija	-0,3	0,1	0,5	-5,0	-5,0	-2,9
Grieķija	0,6	0,9	1,1	-9,7	-10,0	-3,2
Spānija	-3,0	-2,5	-2,9	-11,0	-7,6	-5,2
Francija	-3,0	-2,3	-3,1	-9,2	-8,5	-4,7
Horvātija	0,8	0,2	0,3	-7,4	-4,6	-3,2
Itālija	-2,4	-2,2	-1,6	-9,5	-11,7	-5,8
Kipra	1,9	-3,5	1,5	-5,7	-5,1	-2,0
Latvija	-0,8	-0,8	-0,6	-4,5	-7,3	-2,0
Lietuva	0,5	0,6	0,5	-7,4	-8,2	-6,0
Luksemburga	1,3	3,0	2,4	-4,1	-0,3	-0,1
Ungārija	-2,4	-2,1	-2,1	-8,1	-6,8	-4,5
Malta	3,2	1,9	0,4	-10,1	-11,8	-5,5
Nīderlande	1,3	1,4	1,8	-4,3	-5,0	-1,8
Austrija	-0,8	0,2	0,6	-8,9	-7,6	-3,0
Polija	-1,5	-0,2	-0,7	-7,0	-4,3	-2,3
Portugāle	-3,0	-0,3	0,1	-5,7	-4,7	-3,4
Slovēnija	-0,1	0,7	0,4	-8,4	-8,5	-4,7
Slovākija	-1,0	-1,0	-1,3	-6,2	-6,5	-4,1
Somija	-0,7	-0,9	-0,9	-5,4	-4,6	-2,1
Zviedrija	1,4	0,8	0,6	-3,1	-3,3	-0,5

Avots: Komisijas 2021. gada pavasara prognoze.

3. PARĀDA KRITĒRIJS

2020. gadā visās dalībvalstīs vispārējās valdības bruto parāda attiecība palielinājās, un Līgumā noteikto atsaucis vērtību 60 % no IKP tā pārsniedza 14 valstīs — **Beļģijā, Vācijā, Grieķijā, Spānijā, Francijā, Horvātijā, Itālijā, Kiprā, Ungārijā, Austrijā, Portugālē, Slovēnijā, Slovākijā un Somijā** (3. tabula). Šis palielinājums izrietēja no nominālā IKP ievērojamā samazinājuma un no lielā parādu vērtspapīru apjoma, kas tika emitēts, lai finansētu ārkārtīgi lielu deficītu. 2019. gadā **Beļģijas, Grieķijas, Spānijas, Francijas, Horvātijas, Itālijas, Kipras, Ungārijas, Austrijas, Portugāles un Slovēnijas** vispārējās valdības bruto parāds jau pārsniedza 60 % no IKP.

Dati liecina, ka 2020. gadā parāda samazināšanas kritērijs netika ievērots **Beļģijā, Grieķijā, Horvātijā, Itālijā, Kiprā, Ungārijā, Austrijā, Portugālē un Slovēnijā** (4. tabula). Parāda samazināšanas kritērijs tiek aprēķināts trīs gadu periodā, kas var būt vērsts uz nākotni (no t-1 līdz t+1), vērsts uz pagātņi (no t-3 līdz t-1) un cikliski koriģēts. Ja kādā no gadiem parāda attiecība ir mazāka par 60 % no IKP, šo kritēriju nav iespējams pareizi aprēķināt. Tā ir gadījumā, kad dalībvalstis pārsniedz atsaucis vērtību, mainoties no zemākas par 60 % uz

augstāku par 60 % no IKP, jo īpaši **Vācijas, Slovākijas un Somijas** gadījumā. Tā kā tiek prognozēts, ka **Slovākijai** parāda attiecība pret IKP 2021. gadā samazināsies līdz robežvērtībai, kas ir mazāka par Līgumā noteikto atsauces vērtību, tiek uzskatīts, ka tā atbilst parāda kritērijam. Paredzams, ka prognozes periodā **Vācijai un Somijai** parāda attiecība saglabāsies virs 60% no IKP, un līdz ar to netiek uzskatīts, ka Vācija un Somija atbilst parāda kritērijam. Turklāt **Spānija un Francija**, uz kurām attiecas pārejas noteikums par parādu, 2020. gadā nav guvušas pietiekamus panākumus virzībā uz atbilstību parāda samazināšanas kritērijam, jo to strukturālās bilances izmaiņas bija mazākas par prasīto minimālo lineāro strukturālo korekciju (5. tabula).

Analīze tātad liek domāt, ka to dalībvalstu vidū, kuru vispārējās valdības parāds 2020. gada beigās pārsniedza 60 % no IKP, parāda kritēriju izpilda **Slovākija**, bet pirms būtisko faktoru ņemšanas vērā to neizpilda **Beļģija, Vācija, Grieķija, Spānija, Francija, Horvātija, Itālija, Kipra, Ungārija, Austrija, Portugāle, Slovēnija un Somija**.

**3. tabula. Vispārējās valdības parāds
Procentos no IKP**

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Beļģija	102,0	99,8	98,1	114,1	115,3	115,5
Bulgārija	25,3	22,3	20,2	25,0	24,5	24,0
Čehija	34,2	32,1	30,3	38,1	44,3	47,1
Dānija	35,9	34,0	33,3	42,2	40,2	38,8
Vācija	65,1	61,8	59,7	69,8	73,1	72,2
Igaunija	9,1	8,2	8,4	18,2	21,3	24,0
Īrija	67,0	63,0	57,4	59,5	61,4	59,7
Grieķija	179,2	186,2	180,5	205,6	208,8	201,5
Spānija	98,6	97,4	95,5	120,0	119,6	116,9
Francija	98,3	98,0	97,6	115,7	117,4	116,4
Horvātija	77,6	74,3	72,8	88,7	85,6	82,9
Itālija	134,1	134,4	134,6	155,8	159,8	156,6
Kipra	93,5	99,2	94,0	118,2	112,2	106,6
Latvija	39,0	37,1	37,0	43,5	47,3	46,4
Lietuva	39,1	33,7	35,9	47,3	51,9	54,1
Luksemburga	22,3	21,0	22,0	24,9	27,0	26,8
Ungārija	72,2	69,1	65,5	80,4	78,6	77,1
Malta	48,5	44,8	42,0	54,3	64,7	65,5
Nīderlande	56,9	52,4	48,7	54,5	58,0	56,8
Austrija	78,5	74,0	70,5	83,9	87,2	85,0
Polija	50,6	48,8	45,6	57,5	57,1	55,1
Portugāle	126,1	121,5	116,8	133,6	127,2	122,3
Slovēnija	74,1	70,3	65,6	80,8	79,0	76,7
Slovākija	51,5	49,6	48,2	60,6	59,5	59,0
Somija	61,2	59,7	59,5	69,2	71,0	70,1
Zviedrija	40,7	38,9	35,0	39,9	40,8	39,4

Avots: Komisijas 2021. gada pavasara prognoze.

4. tabula. Starpība ar parāda samazināšanas kritēriju¹

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Beļģija	0,0	0,0	0,0	8,0	6,2	2,9
Vācija	-6,0	-6,1	Parāds < 60 %	n. a. ²	2,0	1,5
Griekija	Pārejas noteikums par parādu			16,1	7,4	5,6
Horvātija	-3,4	-4,5	-3,0	2,5	0,2	-3,7
Itālija	6,3	6,9	7,3	12,2	9,6	4,3
Kipra	Pārejas noteikums par parādu		-0,8	2,8	-1,6	-2,1
Ungārija	-5,3	-3,7	-5,3	3,6	-0,1	-2,5
Austrija	-6,0	-5,8	-6,0	5,4	2,6	-0,2
Portugāle	Pārejas noteikums par parādu			2,6	-0,6	-6,1
Slovēnija	Pārejas noteikums par parādu		-7,2	2,8	0,9	-2,6
Slovākija	Parāds < 60 %			n. a. ²	Parāds < 60 %	
Somija	-0,9	Parāds < 60 %		n. a. ²	0,6	-0,1

Avots: Komisijas 2021. gada pavasara prognoze.

¹ Parāda samazināšanas kritērijs dalībvalstīm, kuru parāds pārsniedz 60 % no IKP, tiek aprēķināts trīs gadu periodā, kas var būt vērsts uz nākotni (no $t - 1$ līdz $t + 1$), vērsts uz pagātni (no $t - 3$ līdz $t - 1$) un cikliski koriģēts. Tabulā ir parādīta starpība starp parāda attiecību pret IKP un parāda samazināšanas kritēriju. Ja tā ir negatīva, prognozētā parāda attiecība pret IKP atbilst parāda samazināšanas kritērijam. Tādā gadījumā atšķirība no atsauces vērtības trīs gadu periodā (kas ir vērsts uz nākotni vai pagātni) ir samazinājusies vidēji vismaz par 1/20.

² Parāda samazināšanas kritērijs neattiecas uz gadījumiem, kad dalībvalsts parāds 2019. gadā ir bijis mazāks par 60 % no IKP un pārsniedzis šo atsauces līmeni 2020. gadā, jo nav iespējams pareizi aprēķināt ne uz pagātni, ne uz nākotni vērsto rādītāju.

5. tabula. Atbilstība pārejas noteikumam par parādu

	Vajadzīgā minimālā lineārā strukturālā korekcija (MLSA) ³					Strukturālās bilances izmaiņas				Starpība ar parāda samazināšanas kritēriju ⁴	
	2017	2018	2019	2020	2021	2018	2019	2020	2021	2021	2022
Spānija	EDP ¹	EDP ¹	0,1	0,7	1,8	EDP ¹	-0,9	-0,5	-0,7	n. a. ²	0,3
Francija	EDP ¹	1,0	1,6	3,6	n. r. ²	-0,1	-0,3	-1,3	n. r. ²	7,3	3,4

Avots: Komisijas 2021. gada pavasara prognoze.

¹ Piemēro pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūru.

² Spānija koriģēja savu pārmērīgo deficītu 2018. gadā, un tādēļ tā joprojām atrodas pārejas periodā līdz 2021. gadam, t. i., tā netiek vērtēta, pamatojoties uz parāda samazināšanas kritēriju, bet gan pēc minimālās lineārās strukturālās korekcijas. No otras puses, Francija 2017. gadā koriģēja savu pārmērīgo deficītu, un tādēļ no 2021. gada uz to attiecas parāda samazināšanas kritērijs.

³ Piemērojama trīs gadu pārejas periodā pēc brīža, kad ir novērsts pārmērīgs budžeta deficīts, pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūrās, kas 2011. gada novembrī vēl nebija pabeigtas. MLSA nosaka atlikušās gada strukturālās korekcijas pārejas periodā, kuras nodrošinātu, ka dalībvalstis minēto trīs gadu beigās atbilst parāda samazināšanas kritērijam. Ja strukturālās bilances izmaiņas pārsniedz prasīto MLSA, dalībvalsts atbilst pārejas noteikumam par parādu.

⁴ Parāda samazināšanas kritērijs dalībvalstīm, kuru parāds pārsniedz 60 % no IKP, tiek aprēķināts trīs gadu periodā, kas var būt vērsts uz nākotni (no $t - 1$ līdz $t + 1$), vērsts uz pagātni (no $t - 3$ līdz $t - 1$) un cikliski koriģēts. Tabulā ir parādīta starpība starp parāda attiecību pret IKP un parāda samazināšanas kritēriju. Ja tā ir negatīva, prognozētā parāda attiecība pret IKP atbilst parāda samazināšanas kritērijam. Tādā gadījumā atšķirība no atsauces vērtības trīs gadu periodā (kas ir vērsts uz nākotni vai pagātni) samazinās vidēji vismaz par 1/20.

4. BŪTISKIE FAKTORI

Līguma 126. panta 3. punktā noteikts, ka Komisijas ziņojumā “ņem vērā arī to, vai valdības budžeta deficīts pārsniedz valdības investīciju izdevumus, kā arī ņem vērā visus citus būtiskus faktorus, tostarp dalībvalsts ekonomikas un budžeta stāvokli vidēji ilgā laikā”.

Minētie faktori ir precizēti Regulas (EK) Nr. 1467/97 2. panta 3. punktā, kurā noteikts arī, ka nepieciešams pienācīgi ņemt vērā “jebkurus citus faktorus, kurus attiecīgā dalībvalsts uzskata par būtiskiem, lai pilnīgi novērtētu atbilstību deficīta un parāda kritērijiem, par ko dalībvalsts paziņojusi Padomei un Komisijai”. Jo īpaši Regulas (EK) Nr. 1467/97 2. panta 3. punktā ir norādīts, ka arī parāda stāvokli vidējā termiņā var uzskatīt par būtisku faktoru.

Tādējādi papildus Covid-19 pandēmijas ietekmei uz budžetu tiek ņemti vērā arī konkrētai valstij būtiskie faktori. Tie ietver ekonomikas stāvokli vidējā termiņā, budžeta stāvokli vidējā termiņā (tostarp publiskās investīcijas), parāda stāvokli vidējā termiņā un visus citus dalībvalstu norādītos būtiskos faktorus.

Kā norādīts Regulas (EK) Nr. 1467/97 2. panta 4. punktā attiecībā uz deficīta kritērija ievērošanu, ja valsts sektora parāda attiecība pret IKP nepārsniedz 60 % atsauces vērtību vai ja tā to pārsniedz, bet ir izpildīts divkārsš nosacījums, t. i., deficīts saglabājas tuvu atsauces vērtībai un tas pārsniedz atsauces vērtību īslaicīgi, šos būtiskos faktorus var ņemt vērā, pieņemot lēmumu par pārmērīga budžeta deficīta pastāvēšanu, pamatojoties uz deficīta kritēriju.

No 26 dalībvalstīm, kuras apskatītas šajā ziņojumā un 2020. gadā pārsniedza vai 2021. gadā plāno pārsniegt Līgumā noteikto deficīta atsauces vērtību 3 % no IKP, parāda attiecība 2020. gada beigās nepārsniedza 60 % atsauces vērtību 12 dalībvalstīs — **Bulgārijā, Čehijā, Dānijā, Igaunijā, Īrijā, Latvijā, Lietuvā, Luksemburgā, Maltā, Nīderlandē, Polijā un Zviedrijā.**

Pārējās 14 dalībvalstīs, kuras pārsniedza Līgumā noteikto budžeta deficīta atsauces vērtību 3 % no IKP, t. i., **Beļģijā, Vācijā, Grieķijā, Spānijā, Francijā, Horvātijā, Itālijā, Kiprā, Ungārijā, Austrijā, Portugālē, Slovēnijā, Slovākijā un Somijā**, parāda attiecība pārsniedza Līgumā noteikto 60 % atsauces vērtību, un tās neatbilda divkārsšajam nosacījumam, kas nepieciešams, lai ņemtu vērā būtiskos faktorus. Visās šajās dalībvalstīs deficīts nesaglabājās *tuvu* atsauces vērtībai, un pārsniegums pār 3 % no IKP bija robežās no 1,2 līdz 8 % no IKP. Paredzams arī, ka šis atsauces vērtības pārsniegums nebūs *īslaicīgs*, izņemot **Vācijā, Kiprā, Austrijā un Somijā**. Tāpēc attiecībā uz šīm 14 dalībvalstīm būtiskos faktorus nevar ņemt vērā, pieņemot lēmumu par pārmērīga budžeta deficīta pastāvēšanu, pamatojoties uz deficīta kritēriju.

Attiecībā uz acīmredzamo parāda kritērija pārkāpšanu tajās pašās 14 dalībvalstīs Regulas (EK) Nr. 1467/97 2. panta 4. punkts paredz, ka būtiskie faktori vienmēr jāņem vērā, kad novērtē atbilstību, pamatojoties uz parāda kritēriju, neatkarīgi no pārkāpuma lieluma.

Turklāt Regulas (EK) Nr. 1467/97 2. panta 6. punktā ir noteikts, ka tad, ja Padome nolemj, ka kādā dalībvalstī pastāv pārmērīgs budžeta deficīts, Līguma 126. panta 3. punktā minētos būtiskos faktorus ņem vērā, veicot turpmākos pasākumus pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūrā.

Šajā ziņojumā būtiskie faktori tiek norādīti pat tad, ja tos nevar ņemt vērā, pieņemot lēmumu par pārmērīga budžeta deficīta pastāvēšanu, pamatojoties uz deficīta kritēriju.

4.1. COVID-19 PANDĒMIJAS IETEKME UZ BUDŽETU

Pašreizējā situācijā svarīgs faktors, kas jāņem vērā attiecībā uz visām dalībvalstīm, kuras ir aplūkotas šajā ziņojumā, ir ietekme, ko uz ekonomiku un budžetu ir atstājusi Covid-19 pandēmija, kura ir radījusi arī ārkārtēju nenoteiktību makroekonomikas un budžeta perspektīvās. Pandēmijas un ar to saistītās nopietnās ekonomikas lejupslīdes rezultātā ir iedarbināta Stabilitātes un izaugsmes pakta vispārējā izņēmuma klauzula un pieņemti Padomes 2020. gada 20. jūlija ieteikumi visām dalībvalstīm veikt visus nepieciešamos pasākumus, lai iedarbīgi apkarotu Covid-19 pandēmiju, stiprinātu ekonomiku un atbalstītu pandēmijai sekojošo atveseļošanu.

Konkrētāk, Covid-19 pandēmijas uzliesmojums ir radījis sabiedrības veselības bezprecedenta krīzi visā pasaulē, izraisot strauju ekonomiskās aktivitātes samazināšanos, ko tikai daļēji mīkstināja automatisko stabilizatoru iedarbība. Dalībvalstis ir saskārušās ar nepieciešamību novērst sabiedrības veselības ārkārtas situāciju, atbalstīt mājsaimniecības un uzņēmumus un sniegt vispārīgāku atbalstu savai ekonomikai. Dalībvalstis ir pieņēmušas arī būtiskus likviditātes atbalsta pasākumus un sniegušas valsts garantijas. Šiem likviditātes atbalsta pasākumiem, jo īpaši publiskā sektora garantijām, kas sniegtas kredītplūsmu atbalstam, nav tiešas ietekmes uz budžetu, ja vien un kamēr minētās garantijas netiek izmantotas.

Valstu un ES līmenī īstenotie stingrie politikas atbildes pasākumi ir mazinājuši krīzes ietekmi uz Eiropas ekonomisko un sociālo struktūru. Dalībvalstis veica ar krīzi saistītus diskrecionārus fiskālos pasākumus, kuru aplēstais apjoms 2020. gadā bija gandrīz 4 % no IKP, papildus jau tāpat lielajiem automatiskajiem stabilizatoriem, kas tiek lēsti gandrīz 3 % apmērā no IKP. Pamatojoties uz jaunākajiem datiem, tiek lēsts, ka fiskālais atbalsts Savienībā 2020. gadā (kuru mēra pēc gada izmaiņām primārajā bilancē) bija 6,6 % no IKP (un 6,8 % no IKP eurozonā). Uzskatāms, ka kopumā dalībvalstu īstenotie fiskālā atbalsta un likviditātes pasākumi 2020. gadā ir mazinājuši ekonomiskās aktivitātes sarukumu¹⁴.

2. un 3. iedaļā aprakstītais straujais valsts budžeta deficīta un valsts parāda pieaugums bija saistīts ar nepieciešamību atbalstīt ekonomiku problemātiskos ārkārtas apstākļos saskaņā ar Padomes 2020. gada 20. jūlija ieteikumu. Tas tiek ņemts vērā Komisijas novērtējumā.

4.2 KONKRĒTU VALSTU BŪTISKIE FAKTORI

Šajā iedaļā tiek sniegts novērtējums par konkrētu valstu būtiskajiem faktoriem, kas ietver makroekonomikas perspektīvas vidējā termiņā, budžeta stāvokli vidējā termiņā (tostarp publiskās investīcijas, 6. tabula), parāda stāvokli vidējā termiņā un visus citus būtiskus faktorus, kurus dalībvalstis norādījušas saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1467/97 2. panta 3. punktu.

Iedaļās par konkrētām valstīm ir iekļauta pamatinformācija par makroekonomikas stāvokli vidējā termiņā, piemēram, par ieguldījumiem izaugsmē (privātais patēriņš, valsts patēriņš, investīcijas un neto eksports) 2021. gadā, bet sīkāka informācija par makroekonomikas attīstību ir atrodamā Komisijas 2021. gada pavasara prognozē. Papildu informācija par

¹⁴ Atjauninātās Komisijas aplēses liecina par 4,5 procentpunktiem, pamatojoties uz simulācijas analīzi izdevumā Pfeiffer, P., Roeger, W., un in 't Veld, J. (2020), "The COVID-19 pandemic in the EU: Macroeconomic transmission and economic policy response", *European Economy-Discussion Paper*, Nr. 127, 2020. gada jūlijs.

budžeta pasākumiem un parāda atmaksājamības analīze, kas veikta attiecībā uz katru šeit turpmāk aplūkoto dalībvalsti, ir iekļauta Komisijas ieteikumos Padomes ieteikumiem par 2021. gada stabilitātes vai konverģences programmām un tam pievienotajā statistikas pielikumā. Parāda atmaksājamības analīze ir atjaunināta¹⁵, salīdzinot ar 2020. gada Parāda atmaksājamības pārskatu¹⁶ (kas publicēts 2021. gada februārī), lai iekļautu gan Komisijas prognozi, gan jaunākās aplēses par novecošanas radītajām izmaksām, kas sniegtas 2021. gada ziņojumā par novecošanu¹⁷.

Tiek paredzēts, ka 2021. gadā vispārējās valdības budžeta deficīts ES un eurozonā kopumā vēl palielināsies līdz attiecīgi 7,5 % un 8 % no IKP (attiecīgi par aptuveni 0,5 un 0,75 procentpunktiem no IKP). Deficīta pieaugums galvenokārt būs saistīts ar jaunu vai pagarinātu ārkārtas pasākumu pieņemšanu, lai atbalstītu ekonomisko aktivitāti laikā, kad pirmajā pusgadā tika ieviesti jauni nepieciešamie ierobežojumi.

Pamatojoties uz Komisijas prognozi, paredzams, ka 2021. gadā vispārējās valdības budžeta deficīta attiecība samazināsies (dažos gadījumos tikai nedaudz) pusē no šajā ziņojumā apskatītajām 26 dalībvalstīm, t. i., **Beļģijā, Bulgārijā, Īrijā, Spānijā, Francijā, Horvātijā, Kiprā, Luksemburgā, Ungārijā, Austrijā, Polijā, Portugālē un Somijā**, jo ekonomiskā aktivitāte atjaunosies un pagaidu ārkārtas pasākumi tiks pakāpeniski izbeigti. Tomēr tiek prognozēts, ka tikai **Dānijā un Luksemburgā** deficīts būs mazāks par 3 % no IKP.

Tiek prognozēts, ka 2022. gadā vidējais budžeta deficīts samazināsies līdz aptuveni 3,75 % no IKP gan ES, gan eurozonā. Saskaņā ar prognozēm gan ekonomikas atveseļošanās, gan tas, ka liela daļa diskrecionārā politikas atbalsta, kas tiek izmantots krīzes seku apkarošanai, tiks pārtraukta, 2022. gadā veicinās budžeta deficīta samazināšanos.

Lai gan ir paredzams, ka **Bulgārijā, Dānijā, Spānijā, Horvātijā, Kiprā, Ungārijā, Polijā, Portugālē, Slovēnijā un Slovākijā** parāda attiecība 2021. gadā samazināsies, tiek prognozēts, ka kopējā parāda attiecība pret IKP turpinās augt un ES un eurozonā sasniegs jaunu augstāko punktu — attiecīgi aptuveni 95 % un 103 % — pirms tā nedaudz samazināsies 2022. gadā. Joprojām ir gaidāms, ka lielākajā daļā dalībvalstu 2021. gadā parāda attiecība pārsniegs 60 % no IKP.

Pēc tam kad 2021. gada 19. februārī stājās spēkā Atveseļošanas un noturības mehānisms, dalībvalstis ir iesniegušas vai gatavojas iesniegt Komisijai savus atveseļošanas un noturības plānus. Tādēļ Komisijas prognoze iekļauj šo plānu ietekmi budžeta un makroekonomikas prognozēs. Tomēr prognozes sagatavošanas datumā (2021. gada 30. aprīlī) vairākās dalībvalstīs vēl tika apspriesta detalizēta informācija attiecībā uz šiem plāniem. Komisijas prognozes sagatavošanā tika izmantoti šādi darba pieņēmumi:

- izdevumu laika profils — prognozē automātiski tiek pieņemts, ka visa piešķirtā dotācija tiek lineāri izmantota visā mehānisma darbības laikā, sākot ar 2021. gada otro pusi un

¹⁵ Parāda atmaksājamības analīzē netiek ņemta vērā ilgāka termiņa ietekme, kuru uz izaugsmi atstājušas Atveseļošanas un noturības mehānisma finansētās reformas un investīcijas, kas var mazināt ilgtnespējas riskus.

¹⁶ “Debt Sustainability Monitor 2020” (2021. gada februāris), *European Economy-Institutional Papers*, Nr. 143.

¹⁷ 2021. gada ziņojums par novecošanu: ekonomikas un budžeta prognozes ES dalībvalstīs (2019.–2070. gads), (2021. gada maijs), *European Economy-Institutional Papers*, Nr. 148.

beidzot ar 2026. gadu. Tādējādi 1/11 no visa Atveseļošanas un noturības mehānisma dotāciju piešķiruma tiek izmantota 2021. gadā un 2/11 — 2022. gadā;

- izdevumu struktūra — prognozē automātiski tiek pieņemts, ka izdevumi, kas finansējami no mehānisma, tiks sadalīti starp bruto pamatkapitāla veidošanu (t. i., publiskajām investīcijām) un kapitāla pārvedumiem (kas galvenokārt atbalstītu privātās investīcijas);
- iepriekš minētie pieņēmumi attiecas tikai uz Atveseļošanas un noturības mehānisma piešķirto dotāciju izmantošanu.

Attiecībā uz dalībvalstīm, par kurām Komisijas prognozes datu apkopošanas termiņā bija pieejama pietiekami detalizēta un ticama informācija šo valstu atveseļošanas un noturības plānos (vai plānu projektos), minētā prognoze atkāpjas no automātiskajiem pieņēmumiem¹⁸.

**6. tabula. Publiskās investīcijas
Procentos no IKP**

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Beļģija	2,4	2,6	2,7	2,8	3,0	2,9
Bulgārija	2,3	3,1	3,4	4,5	4,2	4,2
Čehija	3,3	4,1	4,4	4,9	5,2	5,3
Dānija	3,4	3,4	3,2	3,6	3,7	3,7
Vācija	2,2	2,4	2,5	2,7	2,8	2,8
Igaunija	5,7	5,3	5,0	5,7	6,3	6,2
Īrija	1,8	2,1	2,4	2,7	2,9	3,0
Griekija	4,5	3,2	2,5	3,0	4,9	5,8
Spānija	2,0	2,2	2,1	2,5	2,5	2,4
Francija	3,3	3,4	3,7	3,8	3,9	3,9
Horvātija	2,8	3,5	4,3	5,6	6,3	7,4
Itālija	2,2	2,1	2,3	2,7	2,9	3,2
Kipra	2,7	4,9	2,6	2,9	3,5	3,5
Latvija	4,6	5,6	5,0	5,7	6,2	6,1
Lietuva	3,2	3,2	3,1	4,1	3,9	3,9
Luksemburga	4,1	3,9	4,0	5,0	4,3	4,2
Ungārija	4,5	5,8	6,2	6,4	6,4	6,6
Malta	2,4	3,3	3,9	4,5	5,6	5,3
Nīderlande	3,4	3,4	3,4	3,4	3,9	3,7
Austrija	3,1	3,1	3,1	3,4	3,6	3,5
Polija	3,8	4,7	4,3	4,4	4,7	4,9
Portugāle	1,8	1,8	1,9	2,2	2,5	3,2
Slovēnija	3,1	3,7	3,8	4,2	5,8	5,8
Slovākija	3,4	3,7	3,6	3,5	3,8	3,7
Somija	4,1	4,3	4,4	4,6	4,6	4,3
Zviedrija	4,6	4,9	4,9	5,1	5,0	5,0

Avots: Komisijas 2021. gada pavasara prognoze.

¹⁸

Plašāka informācija 2021. gada pavasara ekonomikas prognozē:
https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/economy-finance/ip149_en.pdf.

4.2.1 BELĢIJA

Makroekonomikas stāvoklis vidējā termiņā. Tiek prognozēts, ka ekonomika pēc samazināšanās par 6,3 % 2020. gadā pieaugs par 4,5 % 2021. gadā un par 3,7 % 2022. gadā. Izaugsmi 2021. gadā galvenokārt veicinās privātais patēriņš un investīcijas. Tiek prognozēts, ka gada ekonomiskās aktivitātes līmenis 2022. gadā atgriezīsies 2019. gada līmenī.

Budžeta stāvoklis vidējā termiņā, tostarp investīcijas. Paredzams, ka vispārējās valdības budžeta deficīts samazināsies no 9,4 % no IKP 2020. gadā līdz 7,6 % no IKP 2021. gadā un pēc tam līdz 4,9 % no IKP 2022. gadā. Tiek lēsts, ka valdības investīcijas palielināsies no 2,8 % no IKP 2020. gadā līdz 3 % 2021. gadā. Tiek arī lēsts, ka valsts finansētais fiskālais atbalsts (kuru mēra pēc izmaiņām primārajā bilancē salīdzinājumā ar pirmskrīzes līmeni 2019. gadā) 2020. un 2021. gadā būs attiecīgi 7,5 % un 6 % no IKP, ieskaitot diskrecionāros budžeta pasākumus un automātisko stabilizatoru iedarbību. 2020. un 2021. gadā veiktie pasākumi atbilst Padomes 2020. gada 20. jūlija ieteikumam. Valdības 2020. un 2021. gadā noteiktie diskrecionārie budžeta pasākumi, lielākoties ir pagaidu vai atsvērti ar kompensējošiem pasākumiem.

Parāda stāvoklis vidējā termiņā. Vispārējās valdības parāds 2018. gada beigās bija 99,8 % un 2019. gada beigās — 98,1 %, pirms tas 2020. gada beigās palielinājās līdz 114,1 % no IKP. Tiek prognozēts, ka pēc tam tas palielināsies no 115,3 % no IKP 2021. gada beigās līdz 115,5 % no IKP 2022. gada beigās. Parāda atmaksājamības analīze apstiprina augstus riskus vidējā termiņā. Saskaņā ar sākotnējo 10 gadu prognozi vispārējās valdības parāda attiecība stabilizēsies un perioda otrajā pusē sāks samazināties, kaut arī saglabāsies augstā līmenī. Parāda trajektorija ir jutīga pret makroekonomikas satricinājumiem. Ņemot vērā makroekonomikas mainīgo lielumu iespējamo īslaicīgo satricinājumu plašo klāstu (pamatojoties uz stohastiskām prognozēm), iespējams, ka parāda attiecība 2025. gadā būs augstāka nekā 2020. gadā. Kas attiecas uz citiem faktoriem, kas ir būtiski parāda atmaksājamības vispārējam novērtējumam, jānorāda, ka parāda termiņa pagarināšanās pēdējos gados, relatīvi stabilie finansēšanas avoti (ar daudzveidīgu un plašu investoru bāzi) un vēsturiski zemās aizņēmumu izmaksas, ko atbalsta Eurosistēmas intervences, palīdz mazināt riskus. Turklāt ir gaidāms, ka reformu un investīciju īstenošanai instrumenta *Next Generation EU* un jo īpaši Atveseļošanas un noturības mehānisma ietvaros nākamajos gados būs būtiska pozitīva un ilgstoša ietekme uz IKP pieaugumu, kam, *ceteris paribus*, būtu jāveicina parāda atmaksājamības stiprināšana. Tiek arī prognozēts, ka bruto finansējuma vajadzības samazināsies. Faktori, kas palielina risku, ir saistīti ar iespējamo saistību riskiem, kas izriet no privātā sektora, tostarp riskiem, ko rada iespējamā to garantiju izmantošana, kuras valsts piešķirusi uzņēmumiem un pašnodarbinātajiem Covid-19 krīzes laikā, kaut arī šis risks pašlaik ir ierobežots, jo līdz šim faktiskās piešķiršanas līmenis ir bijis salīdzinoši zems.

Citi faktori, ko norādījusi dalībvalsts. Beļģija 2021. gada 30. aprīlī iesniedza informāciju par papildu būtiskiem faktoriem, proti, par to, ka no 2018. gada 21. decembra līdz 2020. gada 1. oktobrim Beļģijā federālā līmenī darbojās vairākas pagaidu valdības, un par nākamās valdības apņemšanos turpināt svarīgas strukturālās reformas, lai uzlabotu valsts budžeta izdevumu struktūru un publisko finanšu ilgtspējību. Vēstulē minētie reformu plāni attiecas uz pensiju un nodokļu sistēmām, izdevumu pārskatīšanas īstenošanu un publisko investīciju līmeņa paaugstināšanu.

4.2.2 BULGĀRIJA

Makroekonomikas stāvoklis vidējā termiņā. Tiek prognozēts, ka ekonomika pēc samazināšanās par 4,2 % 2020. gadā pieaugs par 3,5 % 2021. gadā un par 4,7 % 2022. gadā. Izaugsmi 2021. gadā galvenokārt veicinās investīcijas un privātais patēriņš. Tiek prognozēts, ka gada ekonomiskās aktivitātes līmenis 2022. gadā atgriezīsies 2019. gada līmenī.

Budžeta stāvoklis vidējā termiņā, tostarp investīcijas. Paredzams, ka vispārējās valdības budžeta deficīts samazināsies no 3,4 % no IKP 2020. gadā līdz 3,2 % no IKP 2021. gadā un pēc tam līdz 1,9 % no IKP 2022. gadā. Tiek lēsts, ka valdības investīcijas samazināsies no 4,5 % no IKP 2020. gadā līdz 4,2 % 2021. gadā, pārsniedzot valdības budžeta deficītu 2020. un 2021. gadā. Tiek arī lēsts, ka valsts finansētais fiskālais atbalsts (kuru mēra pēc izmaiņām primārajā bilancē salīdzinājumā ar pirmskrīzes līmeni 2019. gadā) 2020. un 2021. gadā būs attiecīgi 5,6 % un 5,1 % no IKP, ieskaitot diskrecionāros budžeta pasākumus un automātisko stabilizatoru iedarbību. 2020. un 2021. gadā veiktie pasākumi atbilst Padomes 2020. gada 20. jūlija ieteikumam. Valdības 2020. un 2021. gadā noteiktie diskrecionārie budžeta pasākumi ir pagaidu vai atsvērti ar kompensējošiem pasākumiem.

Parāda stāvoklis vidējā termiņā. Vispārējās valdības parāds 2018. gada beigās bija 22,3 % un 2019. gada beigās — 20,2 %, pirms tas 2020. gada beigās palielinājās līdz 25 % no IKP. Tiek prognozēts, ka pēc tam tas samazināsies no 24,5 % no IKP 2021. gada beigās līdz 24 % no IKP 2022. gada beigās. Kopumā parāda atmaksājamības analīze norāda uz zemiem riskiem vidējā termiņā. Ir gaidāms, ka reformu un investīciju veikšanai instrumenta *Next Generation EU* un jo īpaši Atveseļošanas un noturības mehānisma ietvaros nākamajos gados būs būtiska pozitīva un ilgstoša ietekme uz IKP pieaugumu, kam, *ceteris paribus*, jāveicina parāda atmaksājamības stiprināšana.

Citi faktori, ko norādījusi dalībvalsts. Iepriekšējās iedaļās sniegtā analīze jau apraksta galvenos Bulgārijas 2021. gada 29. aprīlī norādītos faktoros.

4.2.3 ČEHIJA

Makroekonomikas stāvoklis vidējā termiņā. Tiek prognozēts, ka ekonomika pēc samazināšanās par 5,6 % 2020. gadā pieaugs par 3,4 % 2021. gadā un par 4,4 % 2022. gadā. Izaugsmi 2021. gadā galvenokārt veicinās investīcijas un neto eksports. Tiek prognozēts, ka gada ekonomiskās aktivitātes līmenis 2022. gadā atgriezīsies 2019. gada līmenī.

Budžeta stāvoklis vidējā termiņā, tostarp investīcijas. Paredzams, ka vispārējās valdības budžeta deficīts palielināsies no 6,2 % no IKP 2020. gadā līdz 8,5 % no IKP 2021. gadā un pēc tam samazināsies līdz 5,4 % no IKP 2022. gadā. Tiek lēsts, ka valdības investīcijas palielināsies no 4,9 % no IKP 2020. gadā līdz 5,2 % 2021. gadā. Tiek arī lēsts, ka valsts finansētais fiskālais atbalsts (kuru mēra pēc izmaiņām primārajā bilancē salīdzinājumā ar pirmskrīzes līmeni 2019. gadā) 2020. un 2021. gadā būs attiecīgi 6,4 % un 8,7 % no IKP, ieskaitot diskrecionāros budžeta pasākumus un automātisko stabilizatoru iedarbību. 2020. un 2021. gadā veiktie pasākumi atbilst Padomes 2020. gada 20. jūlija ieteikumam. Daži no valdības 2020. un 2021. gadā noteiktajiem diskrecionārajiem pasākumiem, šķiet, nav pagaidu, ne atsvērtu ar kompensējošiem pasākumiem. Tiek lēsts, ka pēc Komisijas prognozes perioda 2023. gadā šo pagaidu raksturam neatbilstošo pasākumu atlikusī ietekme būs aptuveni 2 % no IKP.

Parāda stāvoklis vidējā termiņā. Vispārējās valdības parāds 2018. gada beigās bija 32,1 % un 2019. gada beigās — 30,3 %, pirms tas 2020. gada beigās palielinājās līdz 38,1 % no IKP. Tiek prognozēts, ka pēc tam tas palielināsies no 44,3 % no IKP 2021. gada beigās līdz 47,1 %

no IKP 2022. gada beigās. Kopumā parāda atmaksājamības analīze norāda uz vidēji lieliem riskiem vidējā termiņā. Ir gaidāms, ka reformu un investīciju veikšanai instrumenta *Next Generation EU* un jo īpaši Atveseļošanas un noturības mehānisma ietvaros nākamajos gados būs būtiska pozitīva un ilgstoša ietekme uz IKP pieaugumu, kam, *ceteris paribus*, jāveicina parāda atmaksājamības stiprināšana.

Citi faktori, ko norādījusi dalībvalsts. Čehija 2021. gada 30. aprīlī iesniedza informāciju par papildu būtiskiem faktoriem. Iestādes par būtiskiem mīkstinošiem faktoriem uzskata Čehijas publisko finanšu stāvokli pirms pandēmijas, tostarp fiskālās rezerves un mazo valsts parādu. Saskaņā ar grozījumiem Likumā par budžeta atbildības noteikumiem 2022. gadā tiks sākta publisko finanšu konsolidācija, īstenojot minimālus fiskālos centienus 0,5 procentpunktu apmērā gadā.

4.2.4 DĀNIJA

Makroekonomikas stāvoklis vidējā termiņā. Tiek prognozēts, ka ekonomika pēc samazināšanās par 2,7 % 2020. gadā pieaugs par 2,9 % 2021. gadā un par 3,5 % 2022. gadā. Izaugsmi 2021. gadā galvenokārt veicinās privātais patēriņš un investīcijas. Tiek prognozēts, ka gada ekonomiskās aktivitātes līmenis 2021. gadā atgriezīsies 2019. gada līmenī.

Budžeta stāvoklis vidējā termiņā, tostarp investīcijas. Paredzams, ka vispārējās valdības budžeta deficīts palielināsies no 1,1 % no IKP 2020. gadā līdz 2,1 % no IKP 2021. gadā un pēc tam samazināsies līdz 1,4 % no IKP 2022. gadā. Tiek lēsts, ka valdības investīcijas palielināsies no 3,6 % no IKP 2020. gadā līdz 3,7 % 2021. gadā, pārsniedzot valdības budžeta deficītu 2020. un 2021. gadā. Tiek arī lēsts, ka valsts finansētais fiskālais atbalsts (kuru mēra pēc izmaiņām primārajā bilancē salīdzinājumā ar pirmskrīzes līmeni 2019. gadā) 2020. un 2021. gadā būs attiecīgi 5,2 % un 5,8 % no IKP, ieskaitot diskrecionāros budžeta pasākumus un automātisko stabilizatoru iedarbību. 2020. un 2021. gadā veiktie pasākumi atbilst Padomes 2020. gada 20. jūlija ieteikumam. Valdības 2020. un 2021. gadā noteiktie diskrecionārie budžeta pasākumi ir pagaidu vai atsvērti ar kompensējošiem pasākumiem.

Parāda stāvoklis vidējā termiņā. Vispārējās valdības parāds 2018. gada beigās bija 34 % un 2019. gada beigās — 33,3 %, pirms tas 2020. gada beigās palielinājās līdz 42,2 % no IKP. Tiek prognozēts, ka pēc tam tas samazināsies no 40,2 % no IKP 2021. gada beigās līdz 38,8 % no IKP 2022. gada beigās. Kopumā parāda atmaksājamības analīze norāda uz zemiem riskiem vidējā termiņā. Ir gaidāms, ka reformu un investīciju veikšanai instrumenta *Next Generation EU* un jo īpaši Atveseļošanas un noturības mehānisma ietvaros nākamajos gados būs būtiska pozitīva un ilgstoša ietekme uz IKP pieaugumu, kam, *ceteris paribus*, jāveicina parāda atmaksājamības stiprināšana.

Citi faktori, ko norādījusi dalībvalsts. Iepriekšējās iedaļās sniegtā analīze jau apraksta galvenos Dānijas 2021. gada 12. maijā norādītos faktoros.

4.2.5 VĀCIJA

Makroekonomikas stāvoklis vidējā termiņā. Tiek prognozēts, ka ekonomika pēc samazināšanās par 4,9 % 2020. gadā pieaugs par 3,4 % 2021. gadā un par 4,1 % 2022. gadā. Izaugsmi 2021. gadā galvenokārt veicinās neto eksports un investīcijas. Tiek prognozēts, ka gada ekonomiskās aktivitātes līmenis 2022. gadā atgriezīsies 2019. gada līmenī.

Budžeta stāvoklis vidējā termiņā, tostarp investīcijas. Paredzams, ka vispārējās valdības budžeta deficīts palielināsies no 4,2 % no IKP 2020. gadā līdz 7,5 % no IKP 2021. gadā un pēc tam samazināsies līdz 2,5 % no IKP 2022. gadā. Tiek lēsts, ka valdības investīcijas palielināsies no 2,7 % no IKP 2020. gadā līdz 2,8 % 2021. gadā. Tiek arī lēsts, ka valsts finansētais fiskālais atbalsts (kuru mēra pēc izmaiņām primārajā bilancē salīdzinājumā ar pirmskrīzes līmeni 2019. gadā) 2020. un 2021. gadā būs attiecīgi 5,9 % un 9,2 % no IKP, ieskaitot diskrecionāros budžeta pasākumus un automātisko stabilizatoru iedarbību. 2020. un 2021. gadā veiktie pasākumi atbilst Padomes 2020. gada 20. jūlija ieteikumam. Daži no valdības 2020. un 2021. gadā noteiktajiem diskrecionārajiem pasākumiem, šķiet, nav ne pagaidu, ne atsvērti ar kompensējošiem pasākumiem. Tiek lēsts, ka pēc Komisijas prognozes perioda 2023. gadā šo pagaidu raksturam neatbilstošo pasākumu atlikusī ietekme būs aptuveni 1 % no IKP.

Vācijā ir vērojama nelīdzsvarotība makroekonomikas nelīdzsvarotības novēršanas procedūras izpratnē. Tekošā konta pārpalikums saglabājas augstā līmenī, norādot uz pieticīgu investīciju līmeni attiecībā pret uzkrājumiem, un tam ir pārrobežu nozīme. Nākotnē šis atveseļošanas un noturības plāns dod iespēju risināt nelīdzsvarotības, investīciju un reformu vajadzības.

Parāda stāvoklis vidējā termiņā. Vispārējās valdības parāds 2018. gada beigās bija 61,8 % un 2019. gada beigās — 59,7 %, pirms tas 2020. gada beigās palielinājās līdz 69,8 % no IKP. Tiek prognozēts, ka pēc tam tas samazināsies no 73,1 % no IKP 2021. gada beigās līdz 72,2 % no IKP 2022. gada beigās. Kopumā parāda atmaksājamības analīze norāda uz zemiem riskiem vidējā termiņā. Ir gaidāms, ka reformu un investīciju veikšanai instrumenta *Next Generation EU* un jo īpaši Atveseļošanas un noturības mehānisma ietvaros nākamajos gados būs būtiska pozitīva un ilgstoša ietekme uz IKP pieaugumu, kam, *ceteris paribus*, jāveicina parāda atmaksājamības stiprināšana.

Citi faktori, ko norādījusi dalībvalsts. Vācija 2021. gada 3. maijā iesniedza informāciju par papildu būtiskiem faktoriem, proti, ka plānotajā budžetā tiek pieņemts — visi atbalsta pasākumi tiks pilnībā izpildīti.

4.2.6 IGAUNIJA

Makroekonomikas stāvoklis vidējā termiņā. Tiek prognozēts, ka ekonomika pēc samazināšanās par 2,9 % 2020. gadā pieaugs par 2,8 % 2021. gadā un par 5 % 2022. gadā. Izaugsmi 2021. gadā galvenokārt veicinās privātais patēriņš un neto eksports. Tiek prognozēts, ka gada ekonomiskās aktivitātes līmenis 2022. gadā atgriezīsies 2019. gada līmenī.

Budžeta stāvoklis vidējā termiņā, tostarp investīcijas. Paredzams, ka vispārējās valdības budžeta deficīts palielināsies no 4,9 % no IKP 2020. gadā līdz 5,6 % no IKP 2021. gadā un pēc tam samazināsies līdz 3,3 % no IKP 2022. gadā. Tiek lēsts, ka valdības investīcijas palielināsies no 5,7 % no IKP 2020. gadā līdz 6,3 % 2021. gadā, pārsniedzot valdības budžeta deficītu 2020. un 2021. gadā. Tiek arī lēsts, ka valsts finansētais fiskālais atbalsts (kuru mēra pēc izmaiņām primārajā bilancē salīdzinājumā ar pirmskrīzes līmeni 2019. gadā) 2020. un 2021. gadā būs attiecīgi 5 % un 5,6 % no IKP, ieskaitot diskrecionāros budžeta pasākumus un automātisko stabilizatoru iedarbību. 2020. un 2021. gadā veiktie pasākumi atbilst Padomes 2020. gada 20. jūlija ieteikumam. Daži no valdības 2020. un 2021. gadā noteiktajiem diskrecionārajiem pasākumiem, šķiet, nav ne pagaidu, ne atsvērti ar kompensējošiem pasākumiem. Tiek lēsts, ka pēc Komisijas prognozes perioda 2023. gadā šo pagaidu raksturam neatbilstošo pasākumu atlikusī ietekme būs aptuveni 1 % no IKP.

Parāda stāvoklis vidējā termiņā. Vispārējās valdības parāds 2018. gada beigās bija 8,2 % un 2019. gada beigās — 8,4 %, pirms tas 2020. gada beigās palielinājās līdz 18,2 % no IKP. Tiek prognozēts, ka pēc tam tas palielināsies no 21,3 % no IKP 2021. gada beigās līdz 24 % no IKP 2022. gada beigās. Kopumā parāda atmaksājamības analīze norāda uz zemiem riskiem vidējā termiņā. Ir gaidāms, ka reformu un investīciju veikšanai instrumenta *Next Generation EU* un jo īpaši Atveseļošanas un noturības mehānisma ietvaros nākamajos gados būs būtiska pozitīva un ilgstoša ietekme uz IKP pieaugumu, kam, *ceteris paribus*, jāveicina parāda atmaksājamības stiprināšana.

Citi faktori, ko norādījusi dalībvalsts. Iepriekšējās iedaļās sniegtā analīze jau apraksta galvenos Igaunijas 2021. gada 29. aprīlī norādītos faktorus.

4.2.7 ĪRIJA

Makroekonomikas stāvoklis vidējā termiņā. Šī ir vienīgā ES dalībvalsts, kurā ekonomika 2020. gadā nesamazinājās, bet IKP izaugsmes temps tikai palēninājās līdz 3,4 %. Tiek prognozēts, ka 2021. gadā ekonomika pieaugs vēl par 4,6 % un 2022. gadā — par 5 %. Izaugsmi 2021. gadā galvenokārt veicinās investīcijas un privātais patēriņš. Tomēr gada “mainītais iekšzemes pieprasījums”¹⁹, pasākums, kas labāk raksturo pamatā esošo iekšzemes ekonomiku, liecina par 5,4 % sarukumu 2020. gadā. Saskaņā ar šo pasākumu ir paredzēts, ka ekonomika pieaugs par 4,3 % 2021. gadā un par 7 % 2022. gadā, un tiek prognozēts, ka ekonomiskā aktivitāte 2022. gadā atgriezīsies savā 2019. gada līmenī.

Budžeta stāvoklis vidējā termiņā, tostarp investīcijas. Paredzams, ka vispārējās valdības budžeta deficīts saglabāsies stabils 5 % apmērā no IKP 2021. gadā un pēc tam samazināsies līdz 2,9 % no IKP 2022. gadā. Tiek lēsts, ka valdības investīcijas palielināsies no 2,7 % no IKP 2020. gadā līdz 2,9 % 2021. gadā. Tiek arī lēsts, ka valsts finansētais fiskālais atbalsts (kuru mēra pēc izmaiņām primārajā bilancē salīdzinājumā ar pirmskrīzes līmeni 2019. gadā) gan 2020. gadā, gan 2021. gadā būs 5,7 % no IKP, ieskaitot diskrecionāros budžeta pasākumus un automatisko stabilizatoru iedarbību. 2020. un 2021. gadā veiktie pasākumi atbilst Padomes 2020. gada 20. jūlija ieteikumam. Valdības 2020. un 2021. gadā noteiktie diskrecionārie budžeta pasākumi, lielākoties ir pagaidu vai atsvērti ar kompensējošiem pasākumiem.

Īrijā ir vērojama nelīdzsvarotība makroekonomikas nelīdzsvarotības novēršanas procedūras izpratnē. Neaizsargātības faktori ir saistīti ar lielajiem privātā un valsts sektora parādiem, un saglabājas arī neto ārējās saistības. Nākotnē šis atveseļošanas un noturības plāns dod iespēju risināt nelīdzsvarotības, investīciju un reformu vajadzības.

Parāda stāvoklis vidējā termiņā. Vispārējās valdības parāds 2018. gada beigās bija 63 % un 2019. gada beigās — 57,4 %, pirms tas 2020. gada beigās palielinājās līdz 59,5 % no IKP. Tiek prognozēts, ka pēc tam tas samazināsies no 61,4 % no IKP 2021. gada beigās līdz 59,7 % no IKP 2022. gada beigās. Kopumā parāda atmaksājamības analīze norāda uz zemiem riskiem vidējā termiņā. Ir gaidāms, ka reformu un investīciju veikšanai instrumenta *Next Generation EU* un jo īpaši Atveseļošanas un noturības mehānisma ietvaros nākamajos gados

¹⁹ Mainītais iekšzemes pieprasījums ir iekšzemes aktivitātes rādītājs, kas izslēdz tādas globalizācijas sekas kā intelektuālā īpašuma tirdzniecība un līzings sabiedrību tirdzniecība ar gaisa kuģiem, un tas ir svarīgs pamatā esošā pieprasījuma rādītājs.

būs būtiska pozitīva un ilgstoša ietekme uz IKP pieaugumu, kam, *ceteris paribus*, jāveicina parāda atmaksājamības stiprināšana.

Citi faktori, ko norādījusi dalībvalsts. Iepriekšējās iedaļās sniegtā analīze jau apraksta galvenos Īrijas 2021. gada 30. aprīlī norādītos faktoros.

4.2.8 GRIEĶIJA

Makroekonomikas stāvoklis vidējā termiņā. Tiek prognozēts, ka ekonomika pēc samazināšanās par 8,2 % 2020. gadā pieaugs par 4,1 % 2021. gadā un par 6 % 2022. gadā. Izaugsmi 2021. gadā galvenokārt veicinās privātais patēriņš un investīcijas. Tiek prognozēts, ka gada ekonomiskās aktivitātes līmenis 2022. gadā atgriezīsies 2019. gada līmenī.

Budžeta stāvoklis vidējā termiņā, tostarp investīcijas. Paredzams, ka vispārējās valdības budžeta deficīts palielināsies no 9,7 % no IKP 2020. gadā līdz 10 % no IKP 2021. gadā un pēc tam samazināsies līdz 3,2 % no IKP 2022. gadā. Tiek lēsts, ka valdības investīcijas palielināsies no 3 % no IKP 2020. gadā līdz 4,9 % 2021. gadā. Tiek arī lēsts, ka valsts finansētais fiskālais atbalsts (kuru mēra pēc izmaiņām primārajā bilancē salīdzinājumā ar pirmskrīzes līmeni 2019. gadā) 2020. un 2021. gadā būs attiecīgi 11,3 % un 11,7 % no IKP, ieskaitot diskrecionāros budžeta pasākumus un automātisko stabilizatoru iedarbību. 2020. un 2021. gadā veiktie pasākumi atbilst Padomes 2020. gada 20. jūlija ieteikumam. Valdības 2020. un 2021. gadā noteiktie un 2022. gadam pieteiktie diskrecionārie budžeta pasākumi ir pagaidu vai atsvērti ar kompensējošiem pasākumiem.

Grieķijā ir vērojama pārmērīga nelīdzsvarotība makroekonomikas nelīdzsvarotības novēršanas procedūras izpratnē. Neaizsargātības faktori ir saistīti ar valsts sektora parāda augsto līmeni, nepilnīgo ārējo līdzsvarošanu un lielajiem ieņēmumiem nenesošiem aizdevumiem augsta bezdarba līmeņa un mazas potenciālās izaugsmes apstākļos. Nākotnē šis atvēršanās un noturības plāns dod iespēju risināt nelīdzsvarotības, investīciju un reformu vajadzības.

Parāda stāvoklis vidējā termiņā. Vispārējās valdības parāds 2018. gada beigās bija 186,2 % un 2019. gada beigās — 180,5 %, pirms tas 2020. gada beigās palielinājās līdz 205,6 % no IKP. Tiek prognozēts, ka pēc tam tas samazināsies no 208,8 % no IKP 2021. gada beigās līdz 201,5 % no IKP 2022. gada beigās. Grieķijai tiek piemērota pastiprināta uzraudzība²⁰. Parāda atmaksājamības analīze apstiprina augstus riskus vidējā termiņā. Saskaņā ar sākotnējo 10 gadu prognozi vispārējās valdības parāda attiecība perioda laikā samazināsies, kaut arī saglabāsies augstā līmenī. Jo īpaši parāda trajektorija ir jutīga pret makroekonomikas satricinājumiem vidējā termiņā. Ņemot vērā makroekonomikas mainīgo lielumu iespējamo īslaicīgo satricinājumu plašo klāstu (pamatojoties uz stohastiskām prognozēm), iespējams, ka parāda attiecība 2025. gadā būs augstāka nekā 2020. gadā. Turklāt 10. pastiprinātas uzraudzības ziņojumā sniegtā parāda atmaksājamības analīze liecina, ka alternatīvos scenārijos saglabājas paaugstināti ilgtnespējas riski²¹. Kas attiecas uz citiem faktoriem, kas ir būtiski parāda atmaksājamības vispārējam novērtējumam, jānorāda, ka valsts parāda struktūra

²⁰ Komisijas Īstenošanas lēmums (ES) 2021/271 (2021. gada 17. februāris) par pastiprinātās uzraudzības pagarināšanu Grieķijā (OV L 61, 22.2.2021., 3. lpp.).

²¹ Komisijas paziņojums "Atjaunināta informācija par Grieķijas pastiprinātu uzraudzību" (Briselē, 2.6.2021., COM(2021)528 final).

un termiņa profils mazina parāda radīto neaizsargātību, savukārt papildu riskus var radīt iespējamās saistības. Liela parāda daļa ir finansēta ar zemām procentu likmēm un ilgiem termiņiem, un kopā ar Grieķijas vispārējās valdības lielajām naudas rezervēm tas iedarbīgi samazina ietekmi, ko rada finansēšanas izmaksu īstermiņa svārstības. Parāda atmaksājāmības analīzē, kas sniegta 10. pastiprinātas uzraudzības ziņojumā, netiek ņemta vērā ilgtermiņa ietekme, kuru uz izaugsmi rada atveseļošanas un noturības plānā norādītās reformas un investīcijas, kas var vēl vairāk samazināt ilgtnespējas riskus. Vienlaikus pastāv riski, kas izriet no nenoteiktības, kura saistīta ar iespējamām saistībām pret privāto sektoru, tostarp valsts garantijām, kas piešķirtas uzņēmumiem un pašnodarbinātajiem pandēmijas laikā vai *Hercules* shēmas ietvaros.

Citi faktori, ko norādījusi dalībvalsts. Iepriekšējās iedaļās sniegtā analīze jau apraksta galvenos Grieķijas 2021. gada 29. aprīlī norādītos faktoros.

4.2.9 SPĀNIJA

Makroekonomikas stāvoklis vidējā termiņā. Tiek prognozēts, ka ekonomika pēc samazināšanās par 10,8 % 2020. gadā pieaugs par 5,9 % 2021. gadā un par 6,8 % 2022. gadā. Izaugsmi 2021. gadā galvenokārt veicinās privātais patēriņš un investīcijas. Tiek prognozēts, ka gada ekonomiskās aktivitātes līmenis 2022. gadā atgriezīsies 2019. gada līmenī.

Budžeta stāvoklis vidējā termiņā, tostarp investīcijas. Paredzams, ka vispārējās valdības budžeta deficīts samazināsies no 11 % no IKP 2020. gadā līdz 7,6 % no IKP 2021. gadā un pēc tam līdz 5,2 % no IKP 2022. gadā. Tiek lēsts, ka valdības investīcijas 2021. gadā saglabāsies stabilas 2,5 % apmērā no IKP. Tiek arī lēsts, ka valsts finansētais fiskālais atbalsts (kuru mēra pēc izmaiņām primārajā bilancē salīdzinājumā ar pirmskrīzes līmeni 2019. gadā) 2020. un 2021. gadā būs attiecīgi 8,1 % un 4,8 % no IKP, ieskaitot diskrecionāros budžeta pasākumus un automātisko stabilizatoru iedarbību. 2020. un 2021. gadā veiktie pasākumi atbilst Padomes 2020. gada 20. jūlija ieteikumam. Valdības 2020. un 2021. gadā noteiktie diskrecionārie budžeta pasākumi, lielākoties ir pagaidu vai atsvērti ar kompensējošiem pasākumiem.

Spānijā ir vērojama nelīdzsvarotība makroekonomikas nelīdzsvarotības novēršanas procedūras izpratnē. Neaizsargātības faktori ir saistīti ar ārējā un iekšējā parāda augsto līmeni — gan valsts, gan privāto, kas saglabājas augsta bezdarba līmeņa apstākļos, un tai ir pārrobežu nozīme. Nākotnē šis atveseļošanas un noturības plāns dod iespēju risināt nelīdzsvarotības, investīciju un reformu vajadzības.

Parāda stāvoklis vidējā termiņā. Vispārējās valdības parāds 2018. gada beigās bija 97,4 % un 2019. gada beigās — 95,5 %, pirms tas 2020. gada beigās palielinājās līdz 120 % no IKP. Tiek prognozēts, ka pēc tam tas samazināsies no 119,6 % no IKP 2021. gada beigās līdz 116,9 % no IKP 2022. gada beigās. Parāda atmaksājāmības analīze apstiprina augstus riskus vidējā termiņā. Saskaņā ar sākotnējo 10 gadu prognozi vispārējās valdības parāda attiecība stabilizēsies un perioda otrajā pusē nedaudz samazināsies, kaut arī saglabāsies augstā līmenī. Parāda trajektorija ir jutīga pret makroekonomikas satricinājumiem. Ņemot vērā makroekonomikas mainīgo lielumu iespējamo īslaicīgo satricinājumu plašo klāstu (pamatojoties uz stohastiskām prognozēm), iespējams, ka parāda attiecība 2025. gadā būs augstāka nekā 2020. gadā. Kas attiecas uz citiem faktoriem, kas ir būtiski parāda atmaksājāmības vispārējam novērtējumam, jānorāda, ka parāda termiņa pagarināšanās pēdējos gados, relatīvi stabilie finansēšanas avoti (ar daudzveidīgu un plašu investoru bāzi) un vēsturiski zemās aizņēmumu izmaksas, ko atbalsta Eurosistēmas intervences, palīdz

mazināt riskus. Turklāt ir gaidāms, ka reformu un investīciju īstenošanai instrumenta *Next Generation EU* un jo īpaši Atveseļošanas un noturības mehānisma ietvaros nākamajos gados būs būtiska pozitīva un ilgstoša ietekme uz IKP pieaugumu, kam, *ceteris paribus*, būtu jāveicina parāda atmaksājamības stiprināšana. Tiek arī prognozēts, ka bruto finansējuma vajadzības samazināsies. Faktori, kas palielina risku, ir saistīti ar iespējamo saistību riskiem, kas izriet no privātā sektora, tostarp riskiem, ko rada iespējamā to garantiju izmantošana, kuras valsts piešķirusi uzņēmumiem un pašnodarbinātajiem Covid-19 krīzes laikā.

Citi faktori, ko norādījusi dalībvalsts. Spānija 2021. gada 30. aprīlī iesniedza informāciju par papildu būtiskiem faktoriem, proti, i) ka 2020. statistikas gadā *SAREB*, aktīvu pārvaldīšanas sabiedrība, tika klasificēta pie vispārējās valdības, 2020. gadā pievienojot aptuveni 1 procentpunktu deficīta attiecībai un 3 procentpunktus parāda attiecībai; un ii) ka Spānija ir īstenojusi arī ieņēmumu uzlabošanas pasākumus, jo īpaši nosakot jaunus nodokļus finanšu darījumiem, noteiktiem digitālajiem pakalpojumiem un vienreizlietojamiem plastmasas izstrādājumiem, un ir gaidāms, ka vidējā termiņā tas nostiprinās publiskās finanses.

4.2.10 FRANCIJA

Makroekonomikas stāvoklis vidējā termiņā. Tiek prognozēts, ka ekonomika pēc samazināšanās par 8,1 % 2020. gadā pieaugs par 5,7 % 2021. gadā un par 4,2 % 2022. gadā. Izaugsmi 2021. gadā galvenokārt veicinās investīcijas un privātais patēriņš. Tiek prognozēts, ka gada ekonomiskās aktivitātes līmenis 2022. gadā atgriezīsies 2019. gada līmenī.

Budžeta stāvoklis vidējā termiņā, tostarp investīcijas. Paredzams, ka vispārējās valdības budžeta deficīts samazināsies no 9,2 % no IKP 2020. gadā līdz 8,5 % no IKP 2021. gadā un pēc tam līdz 4,7 % no IKP 2022. gadā. Tiek lēsts, ka valdības investīcijas palielināsies no 3,8 % no IKP 2020. gadā līdz 3,9 % 2021. gadā. Tiek arī lēsts, ka valsts finansētais fiskālais atbalsts (kuru mēra pēc izmaiņām primārajā bilancē salīdzinājumā ar pirmskrīzes līmeni 2019. gadā) 2020. un 2021. gadā būs attiecīgi 6,2 % un 5,7 % no IKP, ieskaitot diskrecionāros budžeta pasākumus un automātisko stabilizatoru iedarbību. 2020. un 2021. gadā veiktie pasākumi atbilst Padomes 2020. gada 20. jūlija ieteikumam. Daži no valdības 2020. un 2021. gadā noteiktajiem un 2022. gadam pieteiktajiem diskrecionārajiem pasākumiem, šķiet, nav ne pagaidu, ne atsvērti ar kompensējošiem pasākumiem. Tiek lēsts, ka pēc Komisijas prognozes perioda 2023. gadā šo pagaidu raksturam neatbilstošo pasākumu atlikusī ietekme būs aptuveni 1 % no IKP.

Francijā ir vērojama nelīdzsvarotība makroekonomikas nelīdzsvarotības novēršanas procedūras izpratnē. Neaizsargātības faktori ir saistīti ar valsts sektora parāda augsto līmeni, vājo konkurētspēju un mazo produktivitātes pieaugumu, un tam ir pārrobežu nozīme. Nākotnē šis atveseļošanas un noturības plāns dod iespēju risināt nelīdzsvarotības, investīciju un reformu vajadzības.

Parāda stāvoklis vidējā termiņā. Vispārējās valdības parāds 2018. gada beigās bija 98 % un 2019. gada beigās — 97,6 %, pirms tas 2020. gada beigās palielinājās līdz 115,7 % no IKP. Tiek prognozēts, ka pēc tam tas samazināsies no 117,4 % no IKP 2021. gada beigās līdz 116,4 % no IKP 2022. gada beigās. Parāda atmaksājamības analīze apstiprina augstus riskus vidējā termiņā. Saskaņā ar sākotnējo 10 gadu prognozi vispārējās valdības parāda attiecība stabilizēsies un perioda otrajā pusē nedaudz samazināsies, kaut arī saglabāsies augstā līmenī. Parāda trajektorija ir jutīga pret makroekonomikas satricinājumiem. Ņemot vērā makroekonomikas mainīgo lielumu iespējamo īslaicīgo satricinājumu plašo klāstu

(pamatojoties uz stohastiskām prognozēm), iespējams, ka parāda attiecība 2025. gadā būs augstāka nekā 2020. gadā. Kas attiecas uz citiem faktoriem, kas ir būtiski parāda atmaksājamības vispārējam novērtējumam, jānorāda, ka parāda termiņa pagarināšanās pēdējos gados, relatīvi stabilie finansēšanas avoti (ar daudzveidīgu un plašu investoru bāzi) un vēsturiski zemās aizņēmumu izmaksas, ko atbalsta Eurosistēmas intervences, palīdz mazināt riskus. Turklāt ir gaidāms, ka reformu un investīciju īstenošanai instrumenta *Next Generation EU* un jo īpaši Atveseļošanas un noturības mehānisma ietvaros nākamajos gados būs būtiska pozitīva un ilgstoša ietekme uz IKP pieaugumu, kam, *ceteris paribus*, būtu jāveicina parāda atmaksājamības stiprināšana. Tiek arī prognozēts, ka bruto finansējuma vajadzības samazināsies. Faktori, kas palielina risku, ir saistīti ar iespējamo saistību riskiem, kas izriet no privātā sektora, tostarp riskiem, ko rada iespējamā to garantiju izmantošana, kuras valsts piešķirusi uzņēmumiem un pašnodarbinātajiem Covid-19 krīzes laikā.

Citi faktori, ko norādījusi dalībvalsts. Francija 2021. gada 30. aprīlī iesniedza informāciju par papildu būtiskiem faktoriem, proti, par vispārējās valdības izdevumu pieauguma ierobežošanu pēdējos gados — tiek lēsts, ka tie reālā izteiksmē ir pieauguši vidēji par 0,7 % laikā no 2017. līdz 2019. gadam.

4.2.11 HORVĀTIJA

Makroekonomikas stāvoklis vidējā termiņā. Tiek prognozēts, ka ekonomika pēc samazināšanās par 8 % 2020. gadā pieaugs par 5 % 2021. gadā un par 6,1 % 2022. gadā. Izaugsmi 2021. gadā galvenokārt veicinās privātais patēriņš un investīcijas. Tiek prognozēts, ka gada ekonomiskās aktivitātes līmenis 2022. gadā atgriezīsies 2019. gada līmenī.

Budžeta stāvoklis vidējā termiņā, tostarp investīcijas. Paredzams, ka vispārējās valdības budžeta deficīts samazināsies no 7,4 % no IKP 2020. gadā līdz 4,6 % no IKP 2021. gadā un pēc tam līdz 3,2 % no IKP 2022. gadā. Tiek lēsts, ka valdības investīcijas palielināsies no 5,6 % no IKP 2020. gadā līdz 6,3 % 2021. gadā un 2021. gadā tās pārsniegs valdības budžeta deficītu. Tiek arī lēsts, ka valsts finansētais fiskālais atbalsts (kuru mēra pēc izmaiņām primārajā bilancē salīdzinājumā ar pirmskrīzes līmeni 2019. gadā) 2020. un 2021. gadā būs attiecīgi 8,1 % un 5,3 % no IKP, ieskaitot diskrecionāros budžeta pasākumus un automātisko stabilizatoru iedarbību. 2020. un 2021. gadā veiktie pasākumi atbilst Padomes 2020. gada 20. jūlija ieteikumam. Valdības 2020. un 2021. gadā noteiktie diskrecionārie budžeta pasākumi, lielākoties ir pagaidu vai atsvērti ar kompensējošiem pasākumiem.

Horvātijā ir vērojama nelīdzsvarotība makroekonomikas nelīdzsvarotības novēršanas procedūras izpratnē. Neaizsargātības faktori ir saistīti ar valsts, privātajiem un ārējiem parādiem zemas potenciālās izaugsmes apstākļos. Nākotnē šis atveseļošanas un noturības plāns dod iespēju risināt nelīdzsvarotības, investīciju un reformu vajadzības.

Parāda stāvoklis vidējā termiņā. Vispārējās valdības parāds 2018. gada beigās bija 74,3 % un 2019. gada beigās — 72,8 %, pirms tas 2020. gada beigās palielinājās līdz 88,7 % no IKP. Tiek prognozēts, ka pēc tam tas samazināsies no 85,6 % no IKP 2021. gada beigās līdz 82,9 % no IKP 2022. gada beigās. Kopumā parāda atmaksājamības analīze norāda uz vidēji lieliem riskiem vidējā termiņā. Ir gaidāms, ka reformu un investīciju veikšanai instrumenta *Next Generation EU* un jo īpaši Atveseļošanas un noturības mehānisma ietvaros nākamajos gados būs būtiska pozitīva un ilgstoša ietekme uz IKP pieaugumu, kam, *ceteris paribus*, jāveicina parāda atmaksājamības stiprināšana.

Citi faktori, ko norādījusi dalībvalsts. Iepriekšējās iedaļās sniegtā analīze jau apraksta galvenos Horvātijas 2021. gada 30. aprīlī norādītos faktoros.

4.2.12 ITĀLIJA

Makroekonomikas stāvoklis vidējā termiņā. Tiek prognozēts, ka ekonomika pēc samazināšanās par 8,9 % 2020. gadā pieaugs par 4,2 % 2021. gadā un par 4,4 % 2022. gadā. Izaugsmi 2021. gadā galvenokārt veicinās privātais patēriņš un investīcijas. Tiek prognozēts, ka ekonomiskās aktivitātes līmenis 2022. gadā neatgriezīsies ikgadējā pirmskrīzes līmenī un 2022. gadā IKP līmenis joprojām būs par 0,9 % zemāks nekā 2019. gadā.

Budžeta stāvoklis vidējā termiņā, tostarp investīcijas. Paredzams, ka vispārējās valdības budžeta deficīts palielināsies no 9,5 % no IKP 2020. gadā līdz 11,7 % no IKP 2021. gadā un pēc tam samazināsies līdz 5,8 % no IKP 2022. gadā. Tiek lēsts, ka valdības investīcijas palielināsies no 2,7 % no IKP 2020. gadā līdz 2,9 % 2021. gadā. Tiek arī lēsts, ka valsts finansētais fiskālais atbalsts (kuru mēra pēc izmaiņām primārajā bilancē salīdzinājumā ar pirmskrīzes līmeni 2019. gadā) 2020. un 2021. gadā būs attiecīgi 8 % un 10,2 % no IKP, ieskaitot diskrecionāros budžeta pasākumus un automātisko stabilizatoru iedarbību. 2020. un 2021. gadā veiktie pasākumi atbilst Padomes 2020. gada 20. jūlija ieteikumam. Daži no valdības 2020. un 2021. gadā noteiktajiem diskrecionārajiem pasākumiem, šķiet, nav ne pagaidu, ne atsvērti ar kompensējošiem pasākumiem. Tiek lēsts, ka pēc Komisijas prognozes perioda 2023. gadā šo pagaidu raksturam neatbilstošo pasākumu atlikusī ietekme būs aptuveni 1 % no IKP.

Itālijā ir vērojama pārmērīga nelīdzsvarotība makroekonomikas nelīdzsvarotības novēršanas procedūras izpratnē. Neaizsargātības faktori ir saistīti ar valsts sektora parāda augsto līmeni un jau ilgstoši vājo produktivitātes dinamiku, un tam ir pārrobežu nozīme darba tirgus un banku sektora nestabilitātes apstākļos. Nākotnē šis atveseļošanas un noturības plāns dod iespēju risināt nelīdzsvarotības, investīciju un reformu vajadzības.

Parāda stāvoklis vidējā termiņā. Vispārējās valdības parāds 2018. gada beigās bija 134,4 % un 2019. gada beigās — 134,6 %, pirms tas 2020. gada beigās palielinājās līdz 155,8 % no IKP. Tiek prognozēts, ka pēc tam tas samazināsies no 159,8 % no IKP 2021. gada beigās līdz 156,6 % no IKP 2022. gada beigās. Parāda atmaksājamības analīze apstiprina augstus riskus vidējā termiņā. Saskaņā ar sākotnējo 10 gadu prognozi vispārējās valdības parāda attiecība stabilizēsies nākamo piecu gadu laikā un perioda otrajā pusē samazināsies, kaut arī saglabāsies augstā līmenī. Parāda trajektorija ir jutīga pret makroekonomikas satricinājumiem. Ņemot vērā makroekonomikas mainīgo lielumu iespējamo īslaicīgo satricinājumu plašo klāstu (pamatojoties uz stohastiskām prognozēm), iespējams, ka parāda attiecība 2025. gadā būs augstāka nekā 2020. gadā. Kas attiecas uz citiem faktoriem, kas ir būtiski parāda atmaksājamības vispārējam novērtējumam, jānorāda, ka parāda termiņa pagarināšanās pēdējos gados, relatīvi stabilie finansēšanas avoti (ar daudzveidīgu un plašu investoru bāzi) un vēsturiski zemās aizņēmumu izmaksas, ko atbalsta Eurosistēmas intervences, palīdz mazināt riskus. Turklāt ir gaidāms, ka reformu un investīciju īstenošanai instrumenta *Next Generation EU* un jo īpaši Atveseļošanas un noturības mehānisma ietvaros nākamajos gados būs būtiska pozitīva un ilgstoša ietekme uz IKP pieaugumu, kam, *ceteris paribus*, būtu jāveicina parāda atmaksājamības stiprināšana. Tiek arī prognozēts, ka bruto finansējuma vajadzības samazināsies. Faktori, kas palielina risku, ir saistīti ar iespējamo saistību riskiem, kas izriet no privātā sektora, tostarp riskiem, ko rada iespējamā to garantiju izmantošana, kuras valsts piešķirusi uzņēmumiem Covid-19 krīzes laikā.

Citi faktori, ko norādījusi dalībvalsts. Itālija 2021. gada 30. aprīlī iesniedza informāciju par papildu būtiskiem faktoriem, proti, ka var sagaidīt, ka vispārējās valdības būtiskiem aktīvi un to nozīme tās vispārējā kredītspējā, salīdzinoši zemais iespējamo saistību uzkrājums pat pēc Covid-19 krīzes izraisītā pieauguma un tirgus turētais parādu uzkrājums nākamajos gados būs ievērojami zemāki par vispārējo parāda līmeni.

4.2.13 KIPRA

Makroekonomikas stāvoklis vidējā termiņā. Tiek prognozēts, ka ekonomika pēc samazināšanās par 5,1 % 2020. gadā pieaugs par 3,1 % 2021. gadā un par 3,8 % 2022. gadā. Izaugsmi 2021. gadā galvenokārt veicinās privātais patēriņš un neto eksports. Tiek prognozēts, ka gada ekonomiskās aktivitātes līmenis 2022. gadā atgriezīsies 2019. gada līmenī.

Budžeta stāvoklis vidējā termiņā, tostarp investīcijas. Paredzams, ka vispārējās valdības budžeta deficīts samazināsies no 5,7 % no IKP 2020. gadā līdz 5,1 % no IKP 2021. gadā un pēc tam līdz 2 % no IKP 2022. gadā. Tiek lēsts, ka valdības investīcijas palielināsies no 2,9 % no IKP 2020. gadā līdz 3,5 % 2021. gadā. Tiek arī lēsts, ka valsts finansētais fiskālais atbalsts (kuru mēra pēc izmaiņām primārajā bilancē salīdzinājumā ar pirmskrīzes līmeni 2019. gadā) 2020. un 2021. gadā būs attiecīgi 7,6 % un 6,8 % no IKP, ieskaitot diskrecionāros budžeta pasākumus un automātisko stabilizatoru iedarbību. 2020. un 2021. gadā veiktie pasākumi atbilst Padomes 2020. gada 20. jūlija ieteikumam. Valdības 2020. un 2021. gadā noteiktie diskrecionārie budžeta pasākumi, lielākoties ir pagaidu vai atsvērti ar kompensējošiem pasākumiem.

Kiprā ir vērojama pārmērīga nelīdzsvarotība makroekonomikas nelīdzsvarotības novēršanas procedūras izpratnē. Neaizsargātības faktori ir saistīti ar lieliem ārējā, valsts un privātā parāda uzkrājumiem un joprojām lielajiem ieņēmumus nenesošajiem aizdevumiem, kā arī ar ievērojamu tekošā konta deficītu. Nākotnē šis atveseļošanas un noturības plāns dod iespēju risināt nelīdzsvarotības, investīciju un reformu vajadzības.

Parāda stāvoklis vidējā termiņā. Vispārējās valdības parāds 2018. gada beigās bija 99,2 % un 2019. gada beigās — 94 %, pirms tas 2020. gada beigās palielinājās līdz 118,2 % no IKP. Tiek prognozēts, ka pēc tam tas samazināsies no 112,2 % no IKP 2021. gada beigās līdz 106,6 % no IKP 2022. gada beigās. Kopumā parāda atmaksājamības analīze norāda uz vidēji lieliem riskiem vidējā termiņā. Ir gaidāms, ka reformu un investīciju veikšanai instrumenta *Next Generation EU* un jo īpaši Atveseļošanas un noturības mehānisma ietvaros nākamajos gados būs būtiska pozitīva un ilgstoša ietekme uz IKP pieaugumu, kam, *ceteris paribus*, jāveicina parāda atmaksājamības stiprināšana.

Citi faktori, ko norādījusi dalībvalsts. Iepriekšējās iedaļās sniegtā analīze jau apraksta galvenos Kipras 2021. gada 29. aprīlī norādītos faktoros.

4.2.14 LATVIJA

Makroekonomikas stāvoklis vidējā termiņā. Tiek prognozēts, ka ekonomika pēc samazināšanās par 3,6 % 2020. gadā pieaugs par 3,5 % 2021. gadā un par 6 % 2022. gadā. Izaugsmi 2021. gadā galvenokārt veicinās privātais patēriņš un investīcijas. Tiek prognozēts, ka gada ekonomiskās aktivitātes līmenis 2022. gadā atgriezīsies 2019. gada līmenī.

Budžeta stāvoklis vidējā termiņā, tostarp investīcijas. Paredzams, ka vispārējās valdības budžeta deficīts palielināsies no 4,5 % no IKP 2020. gadā līdz 7,3 % no IKP 2021. gadā un pēc tam samazināsies līdz 2 % no IKP 2022. gadā. Tiek lēsts, ka valdības investīcijas palielināsies no 5,7 % no IKP 2020. gadā līdz 6,2 % 2021. gadā un 2020. gadā tās pārsniegs valdības budžeta deficītu. Tiek arī lēsts, ka valsts finansētais fiskālais atbalsts (kuru mēra pēc izmaiņām primārajā bilancē salīdzinājumā ar pirmskrīzes līmeni 2019. gadā) 2020. un 2021. gadā būs attiecīgi 4 % un 6,8 % no IKP, ieskaitot diskrecionāros budžeta pasākumus un automātisko stabilizatoru iedarbību. 2020. un 2021. gadā veiktie pasākumi atbilst Padomes 2020. gada 20. jūlija ieteikumam. Daži no valdības 2020. un 2021. gadā noteiktajiem diskrecionārajiem pasākumiem, šķiet, nav ne pagaidu, ne atsvērti ar kompensējošiem pasākumiem. Tiek lēsts, ka pēc Komisijas prognozes perioda 2023. gadā šo pagaidu raksturam neatbilstošo pasākumu atlikusī ietekme būs aptuveni 1 % no IKP.

Parāda stāvoklis vidējā termiņā. Vispārējās valdības parāds 2018. gada beigās bija 37,1 % un 2019. gada beigās — 37 %, pirms tas 2020. gada beigās palielinājās līdz 43,5 % no IKP. Tiek prognozēts, ka pēc tam tas samazināsies no 47,3 % no IKP 2021. gada beigās līdz 46,4 % no IKP 2022. gada beigās. Kopumā parāda atmaksājamības analīze norāda uz zemiem riskiem vidējā termiņā. Ir gaidāms, ka reformu un investīciju veikšanai instrumenta *Next Generation EU* un jo īpaši Atveseļošanas un noturības mehānisma ietvaros nākamajos gados būs būtiska pozitīva un ilgstoša ietekme uz IKP pieaugumu, kam, *ceteris paribus*, jāveicina parāda atmaksājamības stiprināšana.

Citi faktori, ko norādījusi dalībvalsts. Iepriekšējās iedaļās sniegtā analīze jau apraksta galvenos Latvijas 2021. gada 30. aprīlī norādītos faktoros.

4.2.15 LIETUVA

Makroekonomikas stāvoklis vidējā termiņā. Tiek prognozēts, ka ekonomika pēc samazināšanās par 0,9 % 2020. gadā pieaugs par 2,9 % 2021. gadā un par 3,9 % 2022. gadā. Izaugsmi 2021. gadā galvenokārt veicinās privātais patēriņš un investīcijas. Tiek prognozēts, ka gada ekonomiskās aktivitātes līmenis 2021. gadā atgriezīsies 2019. gada līmenī.

Budžeta stāvoklis vidējā termiņā, tostarp investīcijas. Paredzams, ka vispārējās valdības budžeta deficīts palielināsies no 7,4 % no IKP 2020. gadā līdz 8,2 % no IKP 2021. gadā un pēc tam samazināsies līdz 6 % no IKP 2022. gadā. Tiek lēsts, ka valdības investīcijas samazināsies no 4,1 % no IKP 2020. gadā līdz 3,9 % 2021. gadā. Tiek arī lēsts, ka valsts finansētais fiskālais atbalsts (kuru mēra pēc izmaiņām primārajā bilancē salīdzinājumā ar pirmskrīzes līmeni 2019. gadā) 2020. un 2021. gadā būs attiecīgi 8 % un 9 % no IKP, ieskaitot diskrecionāros budžeta pasākumus un automātisko stabilizatoru iedarbību. 2020. un 2021. gadā veiktie pasākumi atbilst Padomes 2020. gada 20. jūlija ieteikumam. Daži no valdības 2020. un 2021. gadā noteiktajiem diskrecionārajiem pasākumiem, šķiet, nav ne pagaidu, ne atsvērti ar kompensējošiem pasākumiem. Tiek lēsts, ka pēc Komisijas prognozes perioda 2023. gadā šo pagaidu raksturam neatbilstošo pasākumu atlikusī ietekme būs aptuveni 1 % no IKP.

Parāda stāvoklis vidējā termiņā. Vispārējās valdības parāds 2018. gada beigās bija 33,7 % un 2019. gada beigās — 35,9 %, pirms tas 2020. gada beigās palielinājās līdz 47,3 % no IKP. Tiek prognozēts, ka pēc tam tas palielināsies no 51,9 % no IKP 2021. gada beigās līdz 54,1 % no IKP 2022. gada beigās. Kopumā parāda atmaksājamības analīze norāda uz vidēji lieliem riskiem vidējā termiņā. Ir gaidāms, ka reformu un investīciju veikšanai instrumenta *Next Generation EU* un jo īpaši Atveseļošanas un noturības mehānisma ietvaros nākamajos gados

būs būtiska pozitīva un ilgstoša ietekme uz IKP pieaugumu, kam, *ceteris paribus*, jāveicina parāda atmaksājamības stiprināšana.

Citi faktori, ko norādījusi dalībvalsts. Iepriekšējās iedaļās sniegtā analīze jau apraksta galvenos Lietuvas 2021. gada 30. aprīlī norādītos faktorus.

4.2.16 LUKSEMBURGA

Makroekonomikas stāvoklis vidējā termiņā. Tiek prognozēts, ka ekonomika pēc samazināšanās par 1,3 % 2020. gadā pieaugs par 4,5 % 2021. gadā un par 3,3 % 2022. gadā. Izaugsmi 2021. gadā galvenokārt veicinās privātais patēriņš un neto eksports. Tiek prognozēts, ka gada ekonomiskās aktivitātes līmenis 2021. gadā atgriezīsies 2019. gada līmenī.

Budžeta stāvoklis vidējā termiņā, tostarp investīcijas. Paredzams, ka vispārējās valdības budžeta deficīts samazināsies no 4,1 % no IKP 2020. gadā līdz 0,3 % no IKP 2021. gadā un pēc tam līdz 0,1 % no IKP 2022. gadā. Tiek lēsts, ka valdības investīcijas samazināsies no 5 % no IKP 2020. gadā līdz 4,3 % 2021. gadā, pārsniedzot valdības budžeta deficītu 2020. un 2021. gadā. Tiek arī lēsts, ka valsts finansētais fiskālais atbalsts (kuru mēra pēc izmaiņām primārajā bilancē salīdzinājumā ar pirmskrīzes līmeni 2019. gadā) 2020. un 2021. gadā būs attiecīgi 6,5 % un 2,7 % no IKP, ieskaitot diskrecionāros budžeta pasākumus un automātisko stabilizatoru iedarbību. 2020. un 2021. gadā veiktie pasākumi atbilst Padomes 2020. gada 20. jūlija ieteikumam. Valdības 2020. un 2021. gadā noteiktie diskrecionārie budžeta pasākumi, lielākoties ir pagaidu vai atsvērti ar kompensējošiem pasākumiem.

Parāda stāvoklis vidējā termiņā. Vispārējās valdības parāds 2018. gada beigās bija 21 % un 2019. gada beigās — 22 %, pirms tas 2020. gada beigās palielinājās līdz 24,9 % no IKP. Tiek prognozēts, ka pēc tam tas samazināsies no 27 % no IKP 2021. gada beigās līdz 26,8 % no IKP 2022. gada beigās. Kopumā parāda atmaksājamības analīze norāda uz zemiem riskiem vidējā termiņā. Ir gaidāms, ka reformu un investīciju veikšanai instrumenta *Next Generation EU* un jo īpaši Atveseļošanas un noturības mehānisma ietvaros nākamajos gados būs būtiska pozitīva un ilgstoša ietekme uz IKP pieaugumu, kam, *ceteris paribus*, jāveicina parāda atmaksājamības stiprināšana.

Citi faktori, ko norādījusi dalībvalsts. Iepriekšējās iedaļās sniegtā analīze jau apraksta galvenos Luksemburgas 2021. gada 30. aprīlī norādītos faktorus.

4.2.17 UNGĀRIJA

Makroekonomikas stāvoklis vidējā termiņā. Tiek prognozēts, ka ekonomika pēc samazināšanās par 5 % 2020. gadā pieaugs par 5 % 2021. gadā un par 5,5 % 2022. gadā. Izaugsmi 2021. gadā galvenokārt veicinās investīcijas un privātais patēriņš. Tiek prognozēts, ka gada ekonomiskās aktivitātes līmenis 2022. gadā atgriezīsies 2019. gada līmenī.

Budžeta stāvoklis vidējā termiņā, tostarp investīcijas. Paredzams, ka vispārējās valdības budžeta deficīts samazināsies no 8,1 % no IKP 2020. gadā līdz 6,8 % no IKP 2021. gadā un pēc tam līdz 4,5 % no IKP 2022. gadā. Tiek lēsts, ka valdības investīcijas 2021. gadā saglabāsies stabilas 6,4 % apmērā no IKP. Tiek arī lēsts, ka valsts finansētais fiskālais atbalsts (kuru mēra pēc izmaiņām primārajā bilancē salīdzinājumā ar pirmskrīzes līmeni 2019. gadā) 2020. un 2021. gadā būs attiecīgi 5,9 % un 4,5 % no IKP, ieskaitot diskrecionāros budžeta pasākumus un automātisko stabilizatoru iedarbību. 2020. un

2021. gadā veiktie pasākumi atbilst Padomes 2020. gada 20. jūlija ieteikumam. Daži no valdības 2020. un 2021. gadā noteiktajiem diskrecionārajiem pasākumiem nav ne pagaidu, ne atsvērti ar kompensējošiem pasākumiem. Tiek lēsts, ka pēc Komisijas prognozes perioda 2023. gadā šo pagaidu raksturam neatbilstošo pasākumu atlikusī ietekme būs aptuveni 2 % no IKP.

Parāda stāvoklis vidējā termiņā. Vispārējās valdības parāds 2018. gada beigās bija 69,1 % un 2019. gada beigās — 65,5 %, pirms tas 2020. gada beigās palielinājās līdz 80,4 % no IKP. Tiek prognozēts, ka pēc tam tas samazināsies no 78,6 % no IKP 2021. gada beigās līdz 77,1 % no IKP 2022. gada beigās. Kopumā parāda atmaksājamības analīze norāda uz vidēji lieliem riskiem vidējā termiņā. Ir gaidāms, ka reformu un investīciju veikšanai instrumenta *Next Generation EU* un jo īpaši Atveseļošanas un noturības mehānisma ietvaros nākamajos gados būs būtiska pozitīva un ilgstoša ietekme uz IKP pieaugumu, kam, *ceteris paribus*, jāveicina parāda atmaksājamības stiprināšana.

Citi faktori, ko norādījusi dalībvalsts. Iepriekšējās iedaļās sniegtā analīze jau apraksta galvenos Ungārijas 2021. gada 30. aprīlī norādītos faktoros.

4.2.18 MALTA

Makroekonomikas stāvoklis vidējā termiņā. Tiek prognozēts, ka ekonomika pēc samazināšanās par 7 % 2020. gadā pieaugs par 4,6 % 2021. gadā un par 6,1 % 2022. gadā. Izaugsmi 2021. gadā galvenokārt veicinās privātais patēriņš un investīcijas. Tiek prognozēts, ka gada ekonomiskās aktivitātes līmenis 2022. gadā atgriezīsies 2019. gada līmenī.

Budžeta stāvoklis vidējā termiņā, tostarp investīcijas. Paredzams, ka vispārējās valdības budžeta deficīts palielināsies no 10,1 % no IKP 2020. gadā līdz 11,8 % no IKP 2021. gadā un pēc tam samazināsies līdz 5,5 % no IKP 2022. gadā. Tiek lēsts, ka valdības investīcijas palielināsies no 4,5 % no IKP 2020. gadā līdz 5,6 % 2021. gadā. Tiek arī lēsts, ka valsts finansētais fiskālais atbalsts (kuru mēra pēc izmaiņām primārajā bilancē salīdzinājumā ar pirmskrīzes līmeni 2019. gadā) 2020. un 2021. gadā būs attiecīgi 10,6 % un 12,1 % no IKP, ieskaitot diskrecionāros budžeta pasākumus un automātisko stabilizatoru iedarbību. 2020. un 2021. gadā veiktie pasākumi atbilst Padomes 2020. gada 20. jūlija ieteikumam. Valdības 2020. un 2021. gadā noteiktie diskrecionārie budžeta pasākumi, lielākoties ir pagaidu vai atsvērti ar kompensējošiem pasākumiem.

Parāda stāvoklis vidējā termiņā. Vispārējās valdības parāds 2018. gada beigās bija 44,8 % un 2019. gada beigās — 42 %, pirms tas 2020. gada beigās palielinājās līdz 54,3 % no IKP. Tiek prognozēts, ka pēc tam tas palielināsies no 64,7 % no IKP 2021. gada beigās līdz 65,5 % no IKP 2022. gada beigās. Kopumā parāda atmaksājamības analīze norāda uz vidēji lieliem riskiem vidējā termiņā. Ir gaidāms, ka reformu un investīciju veikšanai instrumenta *Next Generation EU* un jo īpaši Atveseļošanas un noturības mehānisma ietvaros nākamajos gados būs būtiska pozitīva un ilgstoša ietekme uz IKP pieaugumu, kam, *ceteris paribus*, jāveicina parāda atmaksājamības stiprināšana.

Citi faktori, ko norādījusi dalībvalsts. Iepriekšējās iedaļās sniegtā analīze jau apraksta galvenos Maltas 2021. gada 10. maijā norādītos faktoros.

4.2.19 NĪDERLANDE

Makroekonomikas stāvoklis vidējā termiņā. Tiek prognozēts, ka ekonomika pēc samazināšanās par 3,7 % 2020. gadā pieaugs par 2,3 % 2021. gadā un par 3,6 % 2022. gadā. Izaugsmi 2021. gadā galvenokārt veicinās valsts patēriņš un neto eksports. Tiek prognozēts, ka gada ekonomiskās aktivitātes līmenis 2022. gadā atgriezīsies 2019. gada līmenī.

Budžeta stāvoklis vidējā termiņā, tostarp investīcijas. Paredzams, ka vispārējās valdības budžeta deficīts palielināsies no 4,3 % no IKP 2020. gadā līdz 5 % no IKP 2021. gadā un pēc tam samazināsies līdz 1,8 % no IKP 2022. gadā. Tiek lēsts, ka valdības investīcijas palielināsies no 3,4 % no IKP 2020. gadā līdz 3,9 % 2021. gadā. Tiek arī lēsts, ka valsts finansētais fiskālais atbalsts (kuru mēra pēc izmaiņām primārajā bilancē salīdzinājumā ar pirmskrīzes līmeni 2019. gadā) 2020. un 2021. gadā būs attiecīgi 6,1 % un 6,9 % no IKP, ieskaitot diskrecionāros budžeta pasākumus un automātisko stabilizatoru iedarbību. 2020. un 2021. gadā veiktie pasākumi atbilst Padomes 2020. gada 20. jūlija ieteikumam. Daži no valdības 2020. un 2021. gadā noteiktajiem diskrecionārajiem pasākumiem nav ne pagaidu, ne atsvērti ar kompensējošiem pasākumiem. Tiek lēsts, ka pēc Komisijas prognozes perioda 2023. gadā šo pagaidu raksturam neatbilstošo pasākumu atlikusī ietekme būs aptuveni 1 % no IKP.

Nīderlandē ir vērojama nelīdzsvarotība makroekonomikas nelīdzsvarotības novēršanas procedūras izpratnē. Privātā sektora parāds un tekošā konta pārpalikums joprojām ir liels, un tam ir pārrobežu nozīme. Nākotnē šis atveseļošanas un noturības plāns dod iespēju risināt nelīdzsvarotības, investīciju un reformu vajadzības.

Parāda stāvoklis vidējā termiņā. Vispārējās valdības parāds 2018. gada beigās bija 52,4 % un 2019. gada beigās — 48,7 %, pirms tas 2020. gada beigās palielinājās līdz 54,5 % no IKP. Tiek prognozēts, ka pēc tam tas samazināsies no 58 % no IKP 2021. gada beigās līdz 56,8 % no IKP 2022. gada beigās. Kopumā parāda atmaksājamības analīze norāda uz zemiem riskiem vidējā termiņā. Ir gaidāms, ka reformu un investīciju veikšanai instrumenta *Next Generation EU* un jo īpaši Atveseļošanas un noturības mehānisma ietvaros nākamajos gados būs būtiska pozitīva un ilgstoša ietekme uz IKP pieaugumu, kam, *ceteris paribus*, jāveicina parāda atmaksājamības stiprināšana.

Citi faktori, ko norādījusi dalībvalsts. Iepriekšējās iedaļās sniegtā analīze jau apraksta galvenos Nīderlandes 2021. gada 4. maijā norādītos faktoros.

4.2.20 AUSTRIJA

Makroekonomikas stāvoklis vidējā termiņā. Tiek prognozēts, ka ekonomika pēc samazināšanās par 6,6 % 2020. gadā pieaugs par 3,4 % 2021. gadā un par 4,3 % 2022. gadā. Izaugsmi 2021. gadā galvenokārt veicinās privātais patēriņš un investīcijas. Tiek prognozēts, ka gada ekonomiskās aktivitātes līmenis 2022. gadā atgriezīsies 2019. gada līmenī.

Budžeta stāvoklis vidējā termiņā, tostarp investīcijas. Paredzams, ka vispārējās valdības budžeta deficīts samazināsies no 8,9 % no IKP 2020. gadā līdz 7,6 % no IKP 2021. gadā un pēc tam līdz 3 % no IKP 2022. gadā. Tiek lēsts, ka valdības investīcijas palielināsies no 3,4 % no IKP 2020. gadā līdz 3,6 % 2021. gadā. Tiek arī lēsts, ka valsts finansētais fiskālais atbalsts (kuru mēra pēc izmaiņām primārajā bilancē salīdzinājumā ar pirmskrīzes līmeni 2019. gadā) 2020. un 2021. gadā būs attiecīgi 9,6 % un 8,4 % no IKP, ieskaitot diskrecionāros budžeta pasākumus un automātisko stabilizatoru iedarbību. 2020. un 2021. gadā veiktie pasākumi atbilst Padomes 2020. gada 20. jūlija ieteikumam. Daži no valdības 2020. un 2021. gadā noteiktajiem diskrecionārajiem pasākumiem nav ne pagaidu, ne

atsvērti ar kompensējošiem pasākumiem. Tiek lēsts, ka pēc Komisijas prognozes perioda 2023. gadā šo pagaidu raksturam neatbilstošo pasākumu atlikusī ietekme būs aptuveni 1 % no IKP.

Parāda stāvoklis vidējā termiņā. Vispārējās valdības parāds 2018. gada beigās bija 74 % un 2019. gada beigās — 70,5 %, pirms tas 2020. gada beigās palielinājās līdz 83,9 % no IKP. Tiek prognozēts, ka pēc tam tas samazināsies no 87,2 % no IKP 2021. gada beigās līdz 85 % no IKP 2022. gada beigās. Kopumā parāda atmaksājamības analīze norāda uz vidēji lieliem riskiem vidējā termiņā. Ir gaidāms, ka reformu un investīciju veikšanai instrumenta *Next Generation EU* un jo īpaši Atveseļošanas un noturības mehānisma ietvaros nākamajos gados būs būtiska pozitīva un ilgstoša ietekme uz IKP pieaugumu, kam, *ceteris paribus*, jāveicina parāda atmaksājamības stiprināšana.

Citi faktori, ko norādījusi dalībvalsts. Iepriekšējās iedaļās sniegtā analīze jau apraksta galvenos Austrijas 2021. gada 28. aprīlī norādītos faktoros.

4.2.21 POLIJA

Makroekonomikas stāvoklis vidējā termiņā. Tiek prognozēts, ka ekonomika pēc samazināšanās par 2,7 % 2020. gadā pieaugs par 4 % 2021. gadā un par 5,4 % 2022. gadā. Izaugsmi 2021. gadā galvenokārt veicinās privātais patēriņš un investīcijas. Tiek prognozēts, ka gada ekonomiskās aktivitātes līmenis 2021. gadā atgriezīsies 2019. gada līmenī.

Budžeta stāvoklis vidējā termiņā, tostarp investīcijas. Paredzams, ka vispārējās valdības budžeta deficīts samazināsies no 7 % no IKP 2020. gadā līdz 4,3 % no IKP 2021. gadā un pēc tam līdz 2,3 % no IKP 2022. gadā. Tiek lēsts, ka valdības investīcijas palielināsies no 4,4 % no IKP 2020. gadā līdz 4,7 % 2021. gadā un 2021. gadā tās pārsniegs valdības budžeta deficītu. Tiek arī lēsts, ka valsts finansētais fiskālais atbalsts (kuru mēra pēc izmaiņām primārajā bilancē salīdzinājumā ar pirmskrīzes līmeni 2019. gadā) 2020. un 2021. gadā būs attiecīgi 6,4 % un 3,7 % no IKP, ieskaitot diskrecionāros budžeta pasākumus un automātisko stabilizatoru iedarbību. 2020. un 2021. gadā veiktie pasākumi atbilst Padomes 2020. gada 20. jūlija ieteikumam. Valdības 2020. un 2021. gadā noteiktie diskrecionārie budžeta pasākumi ir pagaidu vai atsvērti ar kompensējošiem pasākumiem.

Parāda stāvoklis vidējā termiņā. Vispārējās valdības parāds 2018. gada beigās bija 48,8 % un 2019. gada beigās — 45,6 %, pirms tas 2020. gada beigās palielinājās līdz 57,5 % no IKP. Tiek prognozēts, ka pēc tam tas samazināsies no 57,1 % no IKP 2021. gada beigās līdz 55,1 % no IKP 2022. gada beigās. Kopumā parāda atmaksājamības analīze norāda uz zemiem riskiem vidējā termiņā. Ir gaidāms, ka reformu un investīciju veikšanai instrumenta *Next Generation EU* un jo īpaši Atveseļošanas un noturības mehānisma ietvaros nākamajos gados būs būtiska pozitīva un ilgstoša ietekme uz IKP pieaugumu, kam, *ceteris paribus*, jāveicina parāda atmaksājamības stiprināšana.

Citi faktori, ko norādījusi dalībvalsts. Polija 2021. gada 30. aprīlī iesniedza informāciju par papildu būtiskiem faktoriem, proti, ka parāda attiecības pret IKP pieaugumu noteica ne tikai deficīts, bet arī tas, ka Polijas Attīstības fonds politiskās reakcijas ietvaros emitēja obligācijas.

4.2.22 PORTUGĀLE

Makroekonomikas stāvoklis vidējā termiņā. Tiek prognozēts, ka ekonomika pēc samazināšanās par 7,6 % 2020. gadā pieaugs par 3,9 % 2021. gadā un par 5,1 % 2022. gadā. Izaugsmi 2021. gadā galvenokārt veicinās privātais patēriņš un investīcijas. Tiek prognozēts, ka gada ekonomiskās aktivitātes līmenis 2022. gadā atgriezīsies 2019. gada līmenī.

Budžeta stāvoklis vidējā termiņā, tostarp investīcijas. Paredzams, ka vispārējās valdības budžeta deficīts samazināsies no 5,7 % no IKP 2020. gadā līdz 4,7 % no IKP 2021. gadā un pēc tam līdz 3,4 % no IKP 2022. gadā. Tiek lēsts, ka valdības investīcijas palielināsies no 2,2 % no IKP 2020. gadā līdz 2,5 % 2021. gadā. Tiek arī lēsts, ka valsts finansētais fiskālais atbalsts (kuru mēra pēc izmaiņām primārajā bilancē salīdzinājumā ar pirmskrīzes līmeni 2019. gadā) 2020. un 2021. gadā būs attiecīgi 6 % un 5,1 % no IKP, ieskaitot diskrecionāros budžeta pasākumus un automātisko stabilizatoru iedarbību. 2020. un 2021. gadā veiktie pasākumi atbilst Padomes 2020. gada 20. jūlija ieteikumam. Daži no valdības 2020. un 2021. gadā noteiktajiem diskrecionārajiem pasākumiem, šķiet, nav ne pagaidu, ne atsvērti ar kompensējošiem pasākumiem. Tiek lēsts, ka pēc Komisijas prognozes perioda 2023. gadā šo pagaidu raksturam neatbilstošo pasākumu atlikusī ietekme būs aptuveni 1 % no IKP.

Portugālē ir vērojama nelīdzsvarotība makroekonomikas nelīdzsvarotības novēršanas procedūras izpratnē. Neaizsargātības faktori ir saistīti ar lieliem neto ārējo saistību un privātā un valsts sektora parāda uzkrājumiem, un ieņēmumus nenesošie aizdevumi joprojām ir augstā līmenī, ņemot vērā mazo produktivitātes pieaugumu. Nākotnē šis atveseļošanas un noturības plāns dod iespēju risināt nelīdzsvarotības, investīciju un reformu vajadzības.

Parāda stāvoklis vidējā termiņā. Vispārējās valdības parāds 2018. gada beigās bija 121,5 % un 2019. gada beigās — 116,8 %, pirms tas 2020. gada beigās palielinājās līdz 133,6 % no IKP. Tiek prognozēts, ka pēc tam tas samazināsies no 127,2 % no IKP 2021. gada beigās līdz 122,3 % no IKP 2022. gada beigās. Parāda atmaksājamības analīze apstiprina augstus riskus vidējā termiņā. Saskaņā ar sākotnējo 10 gadu prognozi vispārējās valdības parāda attiecība prognozes perioda laikā samazināsies, kaut arī saglabāsies augstā līmenī. Parāda trajektorija ir jutīga pret makroekonomikas satricinājumiem. Ņemot vērā makroekonomikas mainīgo lielumu iespējamo īslaicīgo satricinājumu plašo klāstu (pamatojoties uz stohastiskām prognozēm), iespējams, ka parāda attiecība 2025. gadā būs augstāka nekā 2020. gadā. Kas attiecas uz citiem faktoriem, kas ir būtiski parāda atmaksājamības vispārējam novērtējumam, jānorāda, ka parāda termiņa pagarināšanās pēdējos gados, relatīvi stabilie finansēšanas avoti (ar daudzveidīgu un plašu investoru bāzi), valsts parāda dzēšanas profila pakāpeniskā izlīdzināšanās un vēsturiski zemās aizņēmumu izmaksas, ko atbalsta Eurosistēmas intervences, palīdz mazināt riskus. Turklāt ir gaidāms, ka reformu un investīciju īstenošanai instrumenta *Next Generation EU* un jo īpaši Atveseļošanas un noturības mehānisma ietvaros nākamajos gados būs būtiska pozitīva un ilgstoša ietekme uz IKP pieaugumu, kam, *ceteris paribus*, būtu jāveicina parāda atmaksājamības stiprināšana. Papildus tam valsts kase ziņoja par valūtas un noguldījumu uzkrāšanos 4,7 % apmērā no IKP 2020. gadā, turklāt tiek prognozēts, ka bruto finansējuma vajadzības samazināsies. Faktori, kas palielina risku, ir saistīti ar iespējamo saistību riskiem, kas izriet no dažām valsts sabiedrībām un privātā sektora, tostarp riskiem, ko rada iespējamā to garantiju izmantošana, kuras valsts piešķirusi uzņēmumiem Covid-19 krīzes laikā.

Citi faktori, ko norādījusi dalībvalsts. Portugāle 2021. gada 30. aprīlī iesniedza informāciju par papildu būtiskiem faktoriem. Portugāles iestādes savā vēstulē uzsvēra Portugāles budžeta stāvokļa pozitīvo attīstību vairāku gadu laikā līdz Covid-19 pandēmijas uzliesmojumam; tad vispārējās valdības bilance bija uzlabojusies līdz pārpalikumam 2019. gadā un vispārējās

valdības parāda attiecība pret IKP 2016.–2019. gadā turpināja vienmērīgi samazināties. Papildus citiem apsvērumiem Portugāles iestādes atsaucās arī uz krīzes izraisītās ietekmes asimetriskumu, kas ir saistīts ar katras valsts specifiku. Portugāles gadījumā tas jo īpaši attiecas uz tās plašo viesmīlības nozari, kuru būtiski ietekmēja traucējumi ārvalstu tūrisma jomā.

4.2.23 SLOVĒNIJA

Makroekonomikas stāvoklis vidējā termiņā. Tiek prognozēts, ka ekonomika pēc samazināšanās par 5,5 % 2020. gadā pieaugs par 4,9 % 2021. gadā un par 5,1 % 2022. gadā. Izaugsmi 2021. gadā galvenokārt veicinās privātais patēriņš un investīcijas. Tiek prognozēts, ka gada ekonomiskās aktivitātes līmenis 2022. gadā atgriezīsies 2019. gada līmenī.

Budžeta stāvoklis vidējā termiņā, tostarp investīcijas. Paredzams, ka vispārējās valdības budžeta deficīts palielināsies no 8,4 % no IKP 2020. gadā līdz 8,5 % no IKP 2021. gadā un pēc tam samazināsies līdz 4,7 % no IKP 2022. gadā. Tiek lēsts, ka valdības investīcijas palielināsies no 4,2 % no IKP 2020. gadā līdz 5,8 % 2021. gadā. Tiek arī lēsts, ka valsts finansētais fiskālais atbalsts (kuru mēra pēc izmaiņām primārajā bilancē salīdzinājumā ar pirmskrīzes līmeni 2019. gadā) 2020. un 2021. gadā būs attiecīgi 9 % un 9,1 % no IKP, ieskaitot diskrecionāros budžeta pasākumus un automātisko stabilizatoru iedarbību. 2020. un 2021. gadā veiktie pasākumi atbilst Padomes 2020. gada 20. jūlija ieteikumam. Valdības 2020. un 2021. gadā noteiktie diskrecionārie budžeta pasākumi, lielākoties ir pagaidu vai atsvērti ar kompensējošiem pasākumiem.

Parāda stāvoklis vidējā termiņā. Vispārējās valdības parāds 2018. gada beigās bija 70,3 % un 2019. gada beigās — 65,6 %, pirms tas 2020. gada beigās palielinājās līdz 80,8 % no IKP. Tiek prognozēts, ka pēc tam tas samazināsies no 79 % no IKP 2021. gada beigās līdz 76,7 % no IKP 2022. gada beigās. Kopumā parāda atmaksājamības analīze norāda uz vidēji lieliem riskiem vidējā termiņā. Ir gaidāms, ka reformu un investīciju veikšanai instrumenta *Next Generation EU* un jo īpaši Atveseļošanas un noturības mehānisma ietvaros nākamajos gados būs būtiska pozitīva un ilgstoša ietekme uz IKP pieaugumu, kam, *ceteris paribus*, jāveicina parāda atmaksājamības stiprināšana.

Citi faktori, ko norādījusi dalībvalsts. Iepriekšējās iedaļās sniegtā analīze jau apraksta galvenos Slovēnijas 2021. gada 30. aprīlī norādītos faktoros.

4.2.24 SLOVĀKIJA

Makroekonomikas stāvoklis vidējā termiņā. Tiek prognozēts, ka ekonomika pēc samazināšanās par 4,8 % 2020. gadā pieaugs par 4,8 % 2021. gadā un par 5,2 % 2022. gadā. Izaugsmi 2021. gadā galvenokārt veicinās investīcijas un neto eksports. Tiek prognozēts, ka gada ekonomiskās aktivitātes līmenis 2022. gadā atgriezīsies 2019. gada līmenī.

Budžeta stāvoklis vidējā termiņā, tostarp investīcijas. Paredzams, ka vispārējās valdības budžeta deficīts palielināsies no 6,2 % no IKP 2020. gadā līdz 6,5 % no IKP 2021. gadā un pēc tam samazināsies līdz 4,1 % no IKP 2022. gadā. Tiek lēsts, ka valdības investīcijas palielināsies no 3,5 % no IKP 2020. gadā līdz 3,8 % 2021. gadā. Tiek arī lēsts, ka valsts finansētais fiskālais atbalsts (kuru mēra pēc izmaiņām primārajā bilancē salīdzinājumā ar pirmskrīzes līmeni 2019. gadā) 2020. un 2021. gadā būs attiecīgi 4,8 % un 5,2 % no IKP, ieskaitot diskrecionāros budžeta pasākumus un automātisko stabilizatoru iedarbību. 2020. un 2021. gadā veiktie pasākumi atbilst Padomes 2020. gada 20. jūlija ieteikumam. Daži no

valdības 2020. un 2021. gadā noteiktajiem diskrecionārajiem pasākumiem, šķiet, nav ne pagaidu, ne atsvērti ar kompensējošiem pasākumiem. Tiek lēsts, ka pēc Komisijas prognozes perioda 2023. gadā šo pagaidu raksturam neatbilstošo pasākumu atlikusī ietekme būs aptuveni 1 % no IKP.

Parāda stāvoklis vidējā termiņā. Vispārējās valdības parāds 2018. gada beigās bija 49,6 % un 2019. gada beigās — 48,2 %, pirms tas 2020. gada beigās palielinājās līdz 60,6 % no IKP. Tiek prognozēts, ka pēc tam tas samazināsies no 59,5 % no IKP 2021. gada beigās līdz 59 % no IKP 2022. gada beigās. Kopumā parāda atmaksājamības analīze norāda uz vidēji lieliem riskiem vidējā termiņā. Ir gaidāms, ka reformu un investīciju veikšanai instrumenta *Next Generation EU* un jo īpaši Atveseļošanas un noturības mehānisma ietvaros nākamajos gados būs būtiska pozitīva un ilgstoša ietekme uz IKP pieaugumu, kam, *ceteris paribus*, jāveicina parāda atmaksājamības stiprināšana.

Citi faktori, ko norādījusi dalībvalsts. Iepriekšējās iedaļās sniegtā analīze jau apraksta galvenos Slovērijas 2021. gada 28. aprīlī norādītos faktoros.

4.2.25 SOMIJA

Makroekonomikas stāvoklis vidējā termiņā. Tiek prognozēts, ka ekonomika pēc samazināšanās par 2,8 % 2020. gadā pieaugs par 2,7 % 2021. gadā un par 2,8 % 2022. gadā. Izaugsmi 2021. gadā galvenokārt veicinās iekšzemes pieprasījums, jo īpaši valsts un privātais patēriņš. Tiek prognozēts, ka gada ekonomiskās aktivitātes līmenis 2022. gadā atgriezīsies 2019. gada līmenī.

Budžeta stāvoklis vidējā termiņā, tostarp investīcijas. Paredzams, ka vispārējās valdības budžeta deficīts samazināsies no 5,4 % no IKP 2020. gadā līdz 4,6 % no IKP 2021. gadā un pēc tam līdz 2,1 % no IKP 2022. gadā. Paredzams, ka valdības investīciju apjoms saglabāsies stabils 4,6 % apmērā no IKP 2021. gadā un būs gandrīz vienāds ar valdības budžeta deficītu 2021. gadā. Tiek arī lēsts, ka valsts finansētais fiskālais atbalsts (kuru mēra pēc izmaiņām primārajā bilancē salīdzinājumā ar pirmskrīzes līmeni 2019. gadā) 2020. un 2021. gadā būs attiecīgi 4,6 % un 4 % no IKP, ieskaitot diskrecionāros budžeta pasākumus un automātisko stabilizatoru iedarbību. 2020. un 2021. gadā veiktie pasākumi atbilst Padomes 2020. gada 20. jūlija ieteikumam. Valdības 2020. un 2021. gadā noteiktie diskrecionārie budžeta pasākumi ir pagaidu vai atsvērti ar kompensējošiem pasākumiem.

Parāda stāvoklis vidējā termiņā. Vispārējās valdības parāds 2018. gada beigās bija 59,7 % un 2019. gada beigās — 59,5 %, pirms tas 2020. gada beigās palielinājās līdz 69,2 % no IKP. Tiek prognozēts, ka pēc tam tas samazināsies no 71 % no IKP 2021. gada beigās līdz 70,1 % no IKP 2022. gada beigās. Kopumā parāda atmaksājamības analīze norāda uz zemiem riskiem vidējā termiņā. Ir gaidāms, ka reformu un investīciju veikšanai instrumenta *Next Generation EU* un jo īpaši Atveseļošanas un noturības mehānisma ietvaros nākamajos gados būs būtiska pozitīva un ilgstoša ietekme uz IKP pieaugumu, kam, *ceteris paribus*, jāveicina parāda atmaksājamības stiprināšana.

Citi faktori, ko norādījusi dalībvalsts. Somija 2021. gada 30. aprīlī iesniedza informāciju par papildu būtiskiem faktoriem, proti, par savu apņemšanos lemt par strukturālajiem pasākumiem, kuri nepieciešami, lai pārvaldītu parāda atmaksājamības ilgtermiņa problēmas, kas izklāstītas *inter alia* nesen pieņemtajā ilgspējības ceļvedī laikposmam līdz 2030. gadam. Valdība arī atgādināja, ka var izmantot savu spēcīgo neto aktīvu pozīciju, lai veicinātu izaugsmi un tādējādi arī ekonomikas ilgtermiņa ilgspēju.

4.2.26 ZVIEDRIJA

Makroekonomikas stāvoklis vidējā termiņā. Tiek prognozēts, ka ekonomika pēc samazināšanās par 2,8 % 2020. gadā pieaugs par 4,4 % 2021. gadā un par 3,3 % 2022. gadā. Izaugsmi 2021. gadā galvenokārt veicinās iekšzemes pieprasījums, jo īpaši valsts un privātais patēriņš. Tiek prognozēts, ka gada ekonomiskās aktivitātes līmenis 2021. gadā atgriezīsies 2019. gada līmenī.

Budžeta stāvoklis vidējā termiņā, tostarp investīcijas. Paredzams, ka vispārējās valdības budžeta deficīts palielināsies no 3,1 % no IKP 2020. gadā līdz 3,3 % no IKP 2021. gadā un pēc tam samazināsies līdz 0,5 % no IKP 2022. gadā. Tiek lēsts, ka valdības investīcijas samazināsies no 5,1 % no IKP 2020. gadā līdz 5,0 % 2021. gadā, pārsniedzot valdības budžeta deficītu 2020. un 2021. gadā. Tiek arī lēsts, ka valsts finansētais fiskālais atbalsts (kuru mēra pēc izmaiņām primārajā bilancē salīdzinājumā ar pirmskrīzes līmeni 2019. gadā) 2020. un 2021. gadā būs attiecīgi 3,8 % un 4 % no IKP, ieskaitot diskrecionāros budžeta pasākumus un automātisko stabilizatoru iedarbību. 2020. un 2021. gadā veiktie pasākumi atbilst Padomes 2020. gada 20. jūlija ieteikumam. Daži no valdības 2020. un 2021. gadā noteiktajiem un 2022. gadam pieteiktajiem diskrecionārajiem pasākumiem, šķiet, nav ne pagaidu, ne atsvērti ar kompensējošiem pasākumiem. Tiek lēsts, ka pēc Komisijas prognozes perioda 2023. gadā šo pagaidu raksturam neatbilstošo pasākumu atlikusī ietekme būs aptuveni 1 % no IKP.

Zviedrijā ir vērojama nelīdzsvarotība makroekonomikas nelīdzsvarotības novēršanas procedūras izpratnē. Neaizsargātības faktori ir saistīti ar augsta līmeņa un pieaugošu mājāsaimniecību parādu, un mājokļu tirgū joprojām pastāv pārāk augstas vērtības riski. Nākotnē šis atveseļošanas un noturības plāns dod iespēju risināt nelīdzsvarotības, investīciju un reformu vajadzības.

Parāda stāvoklis vidējā termiņā. Vispārējās valdības parāds 2018. gada beigās bija 38,9 % un 2019. gada beigās — 35 %, pirms tas 2020. gada beigās palielinājās līdz 39,9 % no IKP. Tiek prognozēts, ka pēc tam tas samazināsies no 40,8 % no IKP 2021. gada beigās līdz 39,4 % no IKP 2022. gada beigās. Kopumā parāda atmaksājamības analīze norāda uz zemiem riskiem vidējā termiņā. Ir gaidāms, ka reformu un investīciju veikšanai instrumenta *Next Generation EU* un jo īpaši Atveseļošanas un noturības mehānisma ietvaros nākamajos gados būs būtiska pozitīva un ilgstoša ietekme uz IKP pieaugumu, kam, *ceteris paribus*, jāveicina parāda atmaksājamības stiprināšana.

Citi faktori, ko norādījusi dalībvalsts. Zviedrija 2021. gada 29. aprīlī informēja Komisiju, ka tā nesniegs informāciju par papildu būtiskiem faktoriem.

5. SECINĀJUMI

Smagā ekonomikas lejupslīde, ko radīja Covid-19 pandēmija, 2020. gadā izraisīja vispārējās valdības budžeta deficīta un parāda strauju pieaugumu visās dalībvalstīs. Šajā situācijā tika iedarbināta Stabilitātes un izaugsmes pakta vispārējā izņēmuma klauzula un dalībvalstis tika mudinātas īstenot atbalstošu fiskālo politiku cīņā pret pandēmiju, vienlaikus nodrošinot fiskālo stabilitāti vidējā termiņā.

2020. gadā valdības budžeta deficīts *pārsniedza* Līguma atsaucis vērtību 3 % no IKP un *nebija tuvu* šai vērtībai 23 no 26 dalībvalstīm, t. i., **Beļģijā, Čehijā, Vācijā, Igaunijā, Īrijā,**

Grieķijā, Spānijā, Francijā, Horvātijā, Itālijā, Kiprā, Latvijā, Lietuvā, Luksemburgā, Ungārijā, Maltā, Nīderlandē, Austrijā, Polijā, Portugālē, Slovēnijā, Slovākijā un Somijā.

Vienlaikus **Bulgārijā** un **Zviedrijā** vispārējās valdības budžeta deficīts pārsniedza 3 % no IKP, bet bija tuvu šim lielumam.

Saskaņā ar 2021. gada konverģences programmu **Dānija** 2021. gadā plāno vispārējās valdības budžeta deficītu 3,3 % apmērā no IKP, un tas pārsniedz 3 % no IKP, bet ir tuvu šim lielumam.

Līguma atsaucē vērtības pārsniegšana 26 ES dalībvalstīs tiek uzskatīta par izņēmumu, kā noteikts Līgumā. Tomēr, izņemot **Bulgāriju, Dāniju, Vāciju, Īriju, Kipru, Latviju, Luksemburgu, Nīderlandi, Austriju, Poliju, Somiju** un **Zviedriju**, nav gaidāms, ka Līguma atsaucē vērtības pārsniegšana būs īslaicīga.

Kopumā, pienācīgi ņemot vērā visus būtiskos faktorus²², analīze liecina, ka deficīta kritērijam, kas noteikts Līgumā un Regulā (EK) Nr. 1467/97, atbilst **Bulgārija, Dānija** un **Zviedrija**. Deficīta kritērijam neatbilst 23 dalībvalstis — **Beļģija, Čehija, Vācija, Igaunija, Īrija, Grieķija, Spānija, Francija, Horvātijā, Itālija, Kipra, Latvija, Lietuva, Luksemburga, Ungārija, Malta, Nīderlande, Austrija, Polija, Portugāle, Slovēnija, Slovākija** un **Somija**²³.

Vispārējās valdības budžeta bruto parāds 2020. gada beigās pārsniedza atsaucē vērtību 60 % no IKP **Beļģijā, Vācijā, Grieķijā, Spānijā, Francijā, Horvātijā, Itālijā, Kiprā, Ungārijā, Austrijā, Portugālē, Slovēnijā, Slovākijā** un **Somijā**. Dati liecina, ka 2020. gadā parāda samazināšanas kritērijs netika ievērots **Beļģijā, Grieķijā, Horvātijā, Itālijā, Kiprā, Ungārijā, Austrijā, Portugālē** un **Slovēnijā**. Parāda samazināšanas kritēriju nav iespējams pareizi aprēķināt attiecībā uz **Vāciju, Slovākiju** un **Somiju**. Tomēr, tā kā tiek prognozēts, ka **Slovākijai** parāda attiecība pret IKP 2021. gadā samazināsies līdz robežvērtībai, kas ir mazāka par Līgumā noteikto atsaucē vērtību, tiek uzskatīts, ka Slovākija atbilst parāda kritērijam. Turklāt **Spānija** un **Francija**, uz kurām attiecas pārejas noteikums par parādu, 2020. gadā neguva pietiekamus panākumus virzībā uz atbilstību parāda samazināšanas kritērijam.

Kopumā, ņemot vērā visus būtiskos faktorus, analīze liecina, ka parāda kritērijam, kas noteikts Līgumā un Regulā (EK) Nr. 1467/97, atbilst **Slovākija**. Parāda kritērijam neatbilst **Beļģija, Vācija, Grieķija, Spānija, Francija, Horvātijā, Itālija, Kipra, Ungārija, Austrija, Portugāle, Slovēnija** un **Somija**.

²² 4. iedaļā ir izklāstīti nosacījumi, kas jāizpilda, lai būtiskos faktorus varētu ņemt vērā, pieņemot lēmumu par pārmērīga budžeta deficīta pastāvēšanu, pamatojoties uz deficīta kritēriju. Būtiskos faktorus vienmēr ņem vērā, kad novērtē atbilstību, pamatojoties uz parāda kritēriju.

²³ Rumānijai tiek piemērota pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūra, tāpēc tā šajā ziņojumā netiek apspriesta.